

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ကင်းပွန်းချုံကျေးရွာ

တပျော်ကျေးရွာအုပ်စု

မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

- ၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃
- ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၃
- ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ကင်းပွန်းချုံကျေးရွာ၏အနေအထား

- ၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆
- ၂.၂ ကင်းပွန်းချုံကျေးရွာအကြောင်း----- ၆
- ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၈
- ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)----- ၁၀
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၄

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

- ၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၆
- ၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒဏ်----- ၁၇
- ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၉
- ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၁
- ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၃
- ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၅
- ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၈
- ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၉
- ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၃၁
- ၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၂

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၃

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၄

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၅

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၇

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၉

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၀

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- --
----- ၄၀

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ တပျော်အုပ်စု၊ ကင်းပွန်းချုံကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျ ရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤကင်းပွန်းချုံကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ တပျော်ကျေးရွာ၊ ကင်းပွန်းချုံအုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်း ဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု- စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ် တပျော်အုပ်စုအတွင်းတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့အနောက်ဘက် ၁၈-မိုင်ဝေး၍ မိတ္ထီလာ-ကျောက်ပန်းတောင်း လမ်းမကြီး၏ မြောက်ဘက် ၃-မိုင် အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာအကျယ်အဝန်းမှာ ၁၇ ဧကရှိ၍ ဗမာလူမျိုးများ နေထိုင်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်ကြပါသည်။ ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာတွင် လူဦးရေ (၄၅၀) ဦး ကျား (၂၁၀) နှင့် မ (၂၄၀) ဦး ရှိပါသည်။

၂.၂ ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာ အကြောင်း

ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ် တပျော်အုပ်စုအတွင်းတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့အနောက်ဘက် ၁၈-မိုင်ဝေး၍ မိတ္ထီလာ-ကျောက်ပန်းတောင်းလမ်းမကြီး၏ မြောက်ဘက် ၃-မိုင် အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာအကျယ်အဝန်းမှာ ၁၇ ဧကရှိ၍ ဗမာလူမျိုးများနေထိုင်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာကိုးကွယ်ကြပါသည်။ ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာတွင် လူဦးရေ (၄၅၀) ဦး ကျား (၂၁၀) နှင့် မ (၂၄၀) ဦး ရှိပါသည်။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး - ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာအတွင်းတွင် တောင်-မြောက်မြေသားလမ်း တစ်လမ်း အရှေ့မြောက် မြေသားလမ်း တစ်လမ်းရှိပါသည်။ တောင်မြောက်လမ်းမှာ အိုင်ရွာဟောင်း (တောင်)၊ ပေပင်ကုန်းရွာ (မြောက်)၊ မယ်ဇလီကုန်းရွာ (မြောက်) နှင့်

ဆက်သွယ်ထား၍ အရှေ့အနောက်လမ်းမှာ အိုင်ရွာသစ် (ရှေ့) တပျော်(နောက်) မိတ္ထီလာ-ကျောက်ပန်းတောင်းလမ်းမကြီး အနောက်တောင်တိုနှင့် ဆက်သွယ်ထားပါသည်။ အဓိကလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် ဆိုင်ကယ်ကိုအသုံးပြုကြပါသည်။ ကျေးရွာလမ်းနှင့် အခြားရွာလမ်းများသို့ ဆက်သွယ်ထားသောလမ်းများမှာ မြေသားလမ်းများဖြစ်ပါသည်။ မိုးရာသီတွင် ရွံ့ဗွက်များထသောကြောင့် အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် အလွယ်တကူ သွားလာ၍ မရပါ။ လမ်းအားလုံးသည် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် အလွန် ခက်ခဲပါသည်။

ကျန်းမာရေး - ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း မရှိပါ။ ကျေးရွာသူ/သားများ အနေဖြင့် ရိုးရိုးသာမန် ဖျားနာများ ကုသရန်အတွက် ၁-မိုင်ကွာဝေးသော တပျော်ကျေးရွာ အုပ်စုဆေးပေးခန်းသို့ သွား ရောက်ကုသပါသည်။ ပြင်းထန်သော ရောဂါများကို ၁၈-မိုင်ကွာဝေးသော မိတ္ထီလာ ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးသို့ သွားရောက်ကုသရပါသည်။ ကျေးရွာသို့ အုပ်စုဆေးပေးခန်းဆရာမမှ ကလေးများကို ကာကွယ်ဆေးများ လာရောက် ထိုးပေးပါသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အခက်အခဲပြဿနာမှာ ဆေးပေးခန်းမရှိ၍ ၁-မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ဆေးခန်းသို့သွားရ၍ အသက်စိုးရိမ်ခြင်း၊ အလုပ်ချိန်နှောင့်နှေးခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး မကောင်း၍ သွားလာရခက်ခဲ၍ လူနာကို သွားရောက်ပို့ရာတွင် အချိန်နှောင့်နှေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရေး - ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာတွင် အလယ်တန်းဘုန်းတော်ကြီးသင်ကျောင်း ၁-ကျောင်း ရှိပါသည်။ ကျောင်းတွင် ကျောင်းသား (၁၂၀) ၊ ကျောင်းသူ (၁၃၁) ဦး စုစုပေါင်း (၂၂၅) ဦးရှိ၍ ဆရာမ (၆) ဦး ဆရာ(၂)ဦး ပညာသင်ကြားပေးလျက်ရှိပါသည်။ စာသင်ဆောင် ၂ဆောင်ရှိပါသည်။ ဆရာ/မများမှာ ရွာမှငါးရပါသည်။ ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာအလယ်တန်း ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း အနီးအနားတဝိုက်ရှိ ကျေးရွာ ၅-ရွာမှ ကျောင်းသူ/သား လေးများ လာရောက် ပညာသင်ကြားပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အထက်တန်းကျောင်းသူ/သား ၁၆-ဦး၊ တက္ကသိုလ် တက်ရောက်နေသူ ၁၀-ဦး၊ ဘွဲ့ရ ၁၆-ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းမတက်နိုင်သော ကလေးဦးရေ က(၃) မ(၄) စုစုပေါင်း ၇-ဦးရှိပါသည်။ အထက်တန်းပညာကို ၅-မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော ရေဝေ အထကသို့ ရောင်းဖြတ်ကူး၍ သွားရပါသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

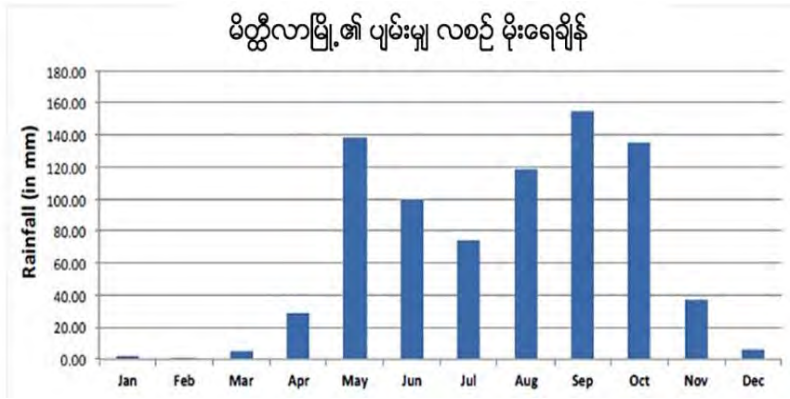
မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃'၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃' မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ခြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် ခြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသရှိမန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိမိတ္ထီလာမြို့နယ်

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာမြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး

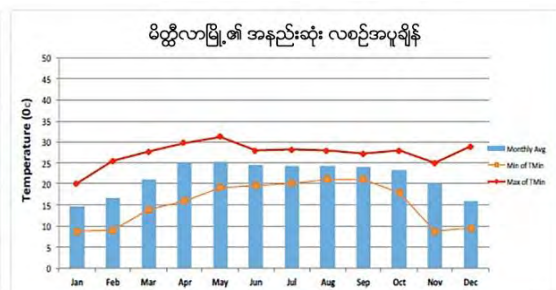
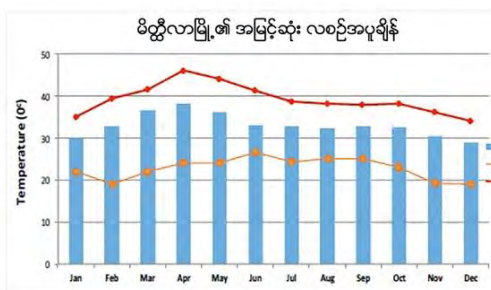

ပုံ၅/မိတ္ထီလာမြို့ ၏မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည်မေလနှင့်စက်တင်ဘာလတို့တွင်အမြင့်ဆုံးသို့ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကိုဖော်ပြသည်။နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်၈၀၀မီလီမီတာသာရရှိသောကြောင့်[၅] မိုးသည်လေ့လာခဲ့သောမြို့နယ်များတွင်မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးရရှိသောမြို့ဖြစ်သည်။

အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို

တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉.၃၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

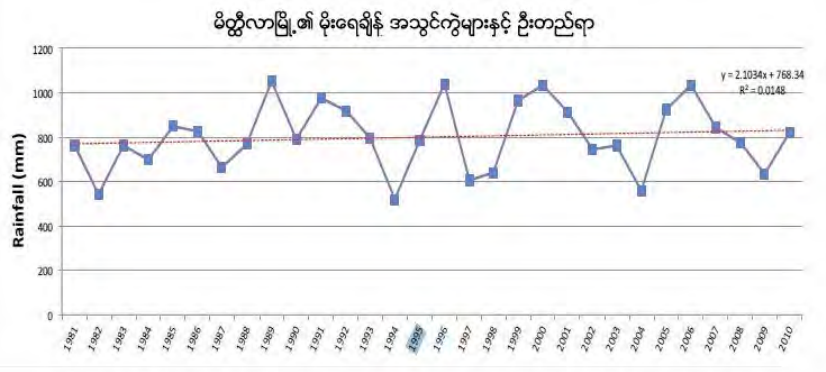

ပုံ၆/မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပိပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊၁၉၈၁-၂၀၁၀အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည်ဧပြီလသည်အပူဆုံးလအဖြစ်ဖော်ပြပြီးအမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေအပူချိန်နှင့်ညအပူချိန်တို့ကိုတိုင်းတာရရှိသည်။အခြားတစ်ဘက်တွင်နေနှင့်ညအပူချိန်များအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင်အအေးဆုံးလများမှာဇန်နဝါရီနှင့်ဒီဇင်ဘာလများဖြစ်ကြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေ့ဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

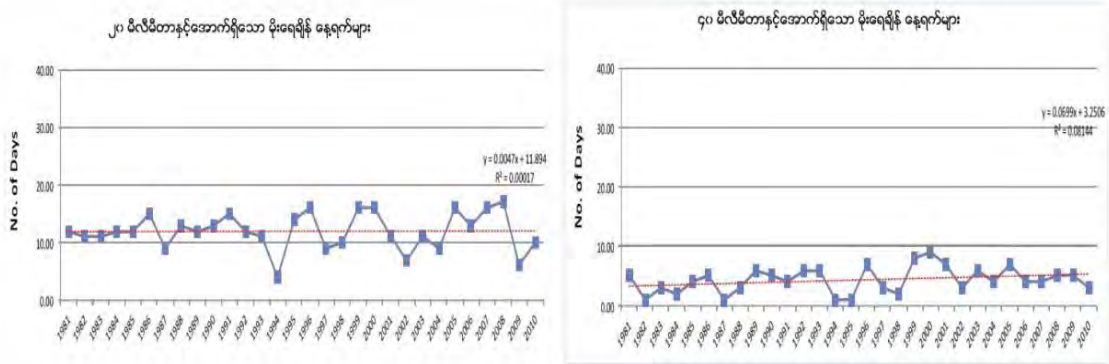

ပုံ ၇။ မိတ္ထီလာမြို့ ၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။ အချက်အလက်များသည် နှစ် (၃၀) အတွင်း နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကို ဖော်ပြသည်။ အခြောက်သွေ့ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်နှင့် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၈၀၀ မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉)

ခုနှစ်တွင် (၁၀၅၃မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မီလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မီလီမီတာနှင့် (၄၀)မီလီမီတာကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈ ၊ ၂၀ မီလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မီလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်ငယ်ဖော်ပြသည်။

နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မီလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်၊ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မီလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁)မီလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

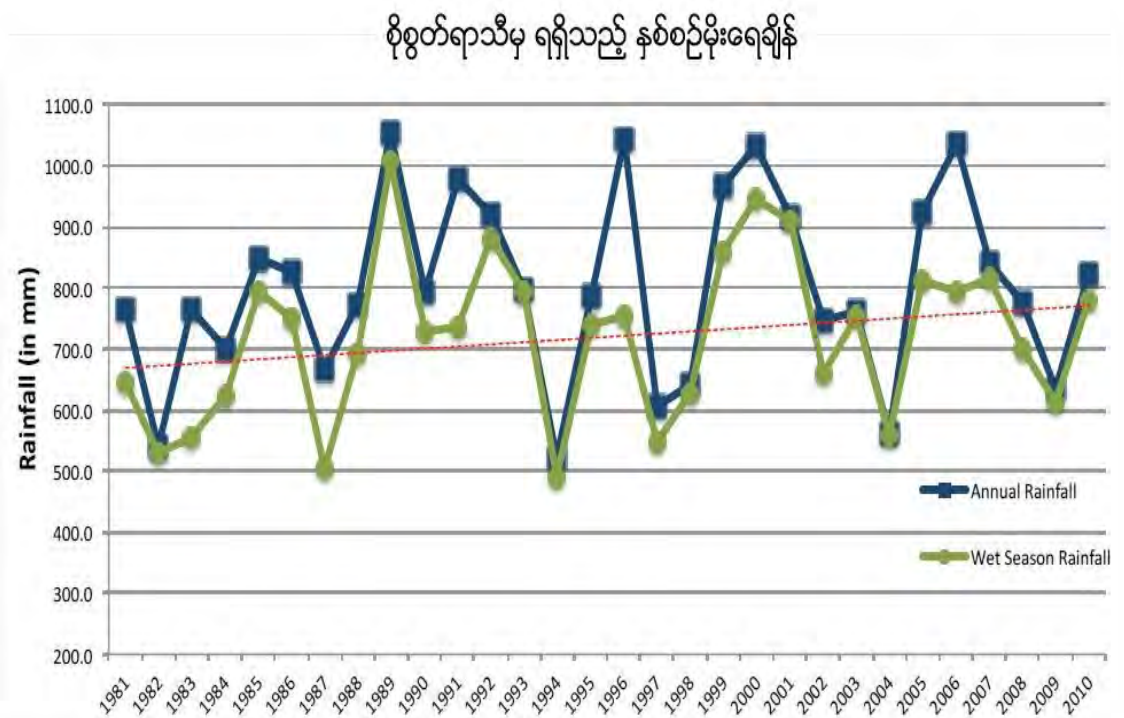
ဇယား ၂၊မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မီလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မီလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မီလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လ၉ရက်
၄၃မီလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မီလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။

၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

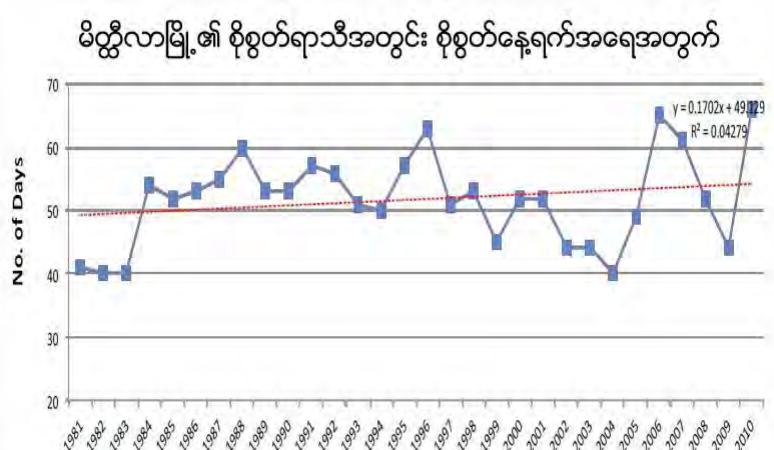
ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လများအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ စိုစွတ်လရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀မီလီမီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန် များကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက် ရှိလျှင်ပင် ယင်းရာသီ အတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သောမိုးရေချိန်များကို တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်ကျော်လွန် သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေ့ရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေ့ရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေ့ရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

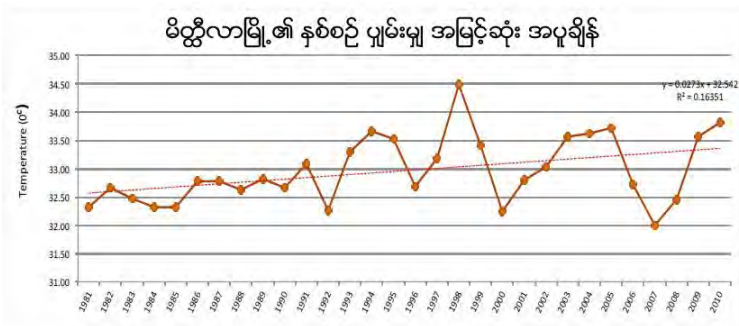
အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့်အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၁၀၊ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုဖြင့်သော စိုစွတ် နေ့ရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေ့ရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉)ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

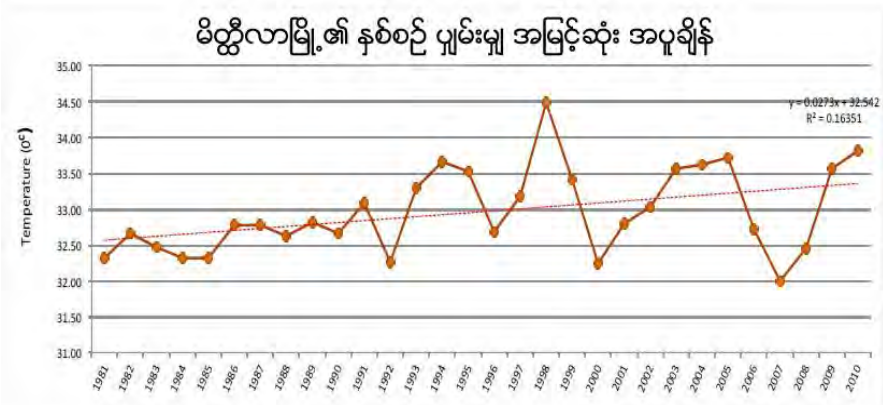
ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့်၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင်၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊ နှင့်၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နိုင်းယုဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဇူလိုင်လနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် သာမန်အားဖြင့်

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

ညနေ၆နာရီမိနစ်မှ နံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ(၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ဥပမာအားဖြင့် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း ၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ကင်းမွန်းချုံကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု နှင့်	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ
၁။	လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း	၁၃၅၃	ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပြိုသွားခြင်း	ရွာမှ ဝိုင်းဝန်းပြန်လည် တည်ဆောက် ခဲ့သည်။
၂။	မိုးသီးကျခြင်း	၁၃၅၆	တစ်ရွာလုံးမှ အိမ်အမိုးများ ပျက်စီး သွားခြင်း။	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။
၃။	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော	၁၃၆၅	လူ(၂)ဦး သေဆုံးသွားခြင်း။	နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ပေးခဲ့ခြင်း။
၄။	အပူချိန် ပြင်းထန်ခြင်း	၁၃၆၅	လူ(၁) ဦး ဦးနှောက် သွေးကြော သေဆုံး	နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ပေးခဲ့ခြင်း။
၅။	မိုးခေါင်ခြင်း	၁၃၅၅	စိုက်ပျိုးထားသော သီးနှံများ လုံးဝ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားခြင်း။	အိမ်တွင်းပစ္စည်းများ ရောင်းစား ခဲ့ခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည်။
၆။	ပေါင်ပုတ်လက်ပုတ်ရောဂါ	၁၃၆၀	တစ်ရွာလုံးရှိ နွားတော်တော်များများ သေဆုံး ခဲ့ရသည်။	အိမ်တွင်းပစ္စည်းများ ရောင်းစား ခဲ့ခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည်။
၇။	မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း	၁၃၅၂	ရေစစ်သောက်ရခြင်း၊ ရေကိုအချိန် ပေးပြီး ခတ်ရသောကြောင့် ဝင်ငွေ မရှာနိုင်ခြင်း	အိမ်တွင်း ပစ္စည်းများ ရောင်းစား ခဲ့ခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင် ခဲ့ရသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကင်းမွန်းချုံကျေးရွာတွင် ၁၃၅၃ ခုနှစ်၌ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ပြိုသွားရာ ရွာမှ ဝိုင်းဝန်းကူညီ ပေးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

၁၃၅၆ ခုနှစ်၌ မိုးသီးကျခြင်းဖြင့် တစ်ရွာလုံးရှိ အိမ်အမိုးများ ပျက်စီးသွားရာ ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထူဖြင့် ပြန်လည် ပြုပြင်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

၁၃၆၅ ခုနှစ်တွင် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ရောဂါဖြင့် လူ (၂) ဦး သေဆုံးသွားရာ ရွာမှ နီးစပ်ရာ ဆေးရုံသို့ ပို့ပေးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

၁၃၆၅ ခုနှစ်တွင် အပူချိန် ပြင်းထန်ခြင်းကြောင့် လူ (၁) ဦး ဦးနှောက် သွေးကြောပြတ် သေဆုံးခဲ့ရာ ရွာမှ နီးစပ်ရာ ဆေးရုံသို့ ဝိုင်းဝန်းပို့ပေးခဲ့သော်လည်း သေဆုံးသွားကြောင်း သိရသည်။

၁၃၆၆ ခုနှစ်တွင် မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် တစ်ရွာလုံးရှိ စိုက်ပျိုးထားသော သီးနှံများ လုံးဝပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားရာ လူများ အစာရေစာရှားပါးသောကြောင့် အိမ်တွင်းပစ္စည်းများ ရောင်းချ၍ စားသောက်ခဲ့သော်လည်း မလုံလောက်သဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့ရကြောင်း သိရသည်။

၁၃၆၇ ခုနှစ်တွင် ပေါင်ပုတ်လက်ပုတ် ရောဂါဖြင့် တစ်ရွာလုံးရှိ နွားတော်တော်များများ သေဆုံးခဲ့ရာ အိမ်တွင်းပစ္စည်းများ ရောင်းချ၍ စားသောက်ခဲ့ရသော်လည်း စားစရာ မလုံလောက်သဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင် စားသောက်ခဲ့ရကြောင်း သိရသည်။

၁၃၅၂ ခုနှစ်တွင် မိုးခေါင် ရေရှား၍ တစ်ရွာလုံးရှိ လူများ ရေစစ်သောက်ရခြင်း၊ ရေကို အချိန်ပေးပြီး ခတ်ရသောကြောင့် ပင်ငွေမရှာနိုင်၍ လူများ အစာရေစာရှားပါးသောကြောင့် အိမ်တွင်း ပစ္စည်းများ ရောင်းချ၍ စားသောက်ခဲ့ရသော်လည်း မလုံလောက်သဖြင့် ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင် စားသောက် ခဲ့ရကြောင်း သိရသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကျွန်

ဖိုအိုလာမြို့နယ်၊ တပေါင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ တောင်ပုခဲ၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရွာ၊ ရာသီခွင်ပြသော											အခက်အခဲပြသော
အချိန်အား	တန်ခူး	ဇန်နဝါရီ	ဖေဖော်ဝါရီ	မတ်	ဧပြီ	မေ	ဇွန်	ဇူလိုင်	ဇူလိုင်	စက်တင်ဘာ	အခက်အခဲ
ကုသိုလ်ကုသိုလ်											သစ်ဖန်၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
ဖွန်း	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
ထပ်	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
ခါ	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
ငရဲ	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
ဖြောင့်	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
စပါး	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
နား	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
ဝက်	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
စေ့	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
မုစား	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
မုစား (စားရုံ)	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
သောက်သုံးစေ့	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
ဝင်ငွေ	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
အောက်ငွေ	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
ကျား၊ မာရေ	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
ဝမ်းစာဖူလုံ	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ
အပူအအိုင့်	နားစိုး										မိုး၊ ရေ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ၊ မြေ၊ မြေကြေးနီ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကင်းမွန်းချို ကျေးရွာ၏ ရာသီဥတု အခြေအနေမှာ တပို့တွဲလမှ ကဆုန်လအထိ အပူချိန် လွန်ကဲပြီး နယုန်လမှ သီတင်းကျွတ်လအထိ မိုးအနည်းငယ်ရွာပြီး နေပူချိန် ပြင်းထန်ကြောင်း သိရသည်။ တန်ဆောင်မုန်းလတွင် နှင်းအလွန်ကျပြီး နေပူချိန်မှာလည်း မြင့်ကြောင်း သိရသည်။

နတ်တော်၊ ပြာသိုလတွင် နှင်းအနည်းငယ် ကျပြီး နေပူချိန် အလွန်မြင့်မားကြောင်း သိရသည်။ ကင်းမွန်းချုံ ကျေးရွာ၏ ရာသီဥတု အခြေအနေမှာ အပူချိန်ပြင်းထန်ပြီး မိုးအနည်းငယ်သာ ရွာသွန်းကြောင်း တွေ့ရသည်။

ကင်းမွန်းချုံကျေးရွာ၏ အဓိက စိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ ပြောင်း၊ နမ်း၊ ပဲစင်းငုံ၊ ဝါ၊ ငြုပ်၊ စပါးတို့ဖြစ်ပြီး တန်ခူးလနှင့် ကဆုန်လတွင် နွားချေးချ၊ ထယ်ထိုး၊ ထွန်မောင်းတို့ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ နယုန်လတွင် နမ်း၊ ပဲစင်းငုံ၊ ဝါ၊ ငြုပ်တို့ကို စတင် စိုက်ပျိုးပြီး ဝါဆိုလတွင် ထိုသီးနှံများကို ပေါင်းထိုး၊ စပ်စိုက်ရန် ပျိုးထောင်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဝါခေါင်လတွင် နမ်းရိတ်သိမ်းခြင်း၊ ပြောင်းစိုက်ခြင်း၊ စပါးစိုက်ခြင်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ပြီး ဝါခေါင်လမှ သီတင်းကျွတ်လအထိ ဝါ၊ ငြုပ် စပါးတို့ကို ပေါင်းသင်၊ ဆေးဖျန်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တန်ဆောင်မုန်းလမှ ပြာသိုလအထိ ငြုပ်သီးဆွတ်၊ ဝါကောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ပြီး ပြာသိုလတွင် ပဲစင်းငုံခုတ်၊ ပြောင်းရိတ်၊ စပါးရိတ် လုပ်ငန်းတို့ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကင်းမွန်းချုံကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း၏ အဓိက အခက်အခဲ ပြဿနာများမှာ ငွေအရင်းအနှီးမရှိခြင်း၊ မိုးနည်းခြင်း၊ ပိုကျခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် သက်ငယ်မျိုးစေ့ မရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးရှားပါးခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်နွားရှဉ်း မရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ မသိရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးစရိတ် ခက်ခဲခြင်းတို့ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ကင်းမွန်းချုံကျေးရွာ၏ အဓိကမွေးမြူသော တိရစ္ဆာန်များမှာ နွားနှင့် ဝက်တို့ဖြစ်ပြီး နွားသည် တပေါင်းလမှ နယုန်လအထိ ခွာနာ၊ လျာနာ၊ လေးဘက်နာ ကျရောက်ခြင်း၊ ဝက်သည် တပေါင်းလမှ နယုန်လအထိ ဝက်တုတ်ကွေး၊ ဝက်နားရွက်ပြာရောဂါ ကျရောက်ကြောင်း သိရသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၏ အဓိက အခက်အခဲ ပြဿနာများမှာ အစာရေစာရှားပါးခြင်း၊ ဝက်စာဈေးကြီးခြင်း၊ တိမွေးကုအတွက် အသိပညာ ဗဟုသုတမရှိခြင်း၊ ငွေအရင်းအနှီး မရှိကြောင်းတို့ သိရသည်။

ကင်းမွန်းချုံကျေးရွာတွင် ဈေးဆိုင် (၃) ဆိုင်ရှိပြီး ထိုဆိုင်များသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝင်ငွေ အသင့်အတင့် ရရှိပြီး အဓိက အခက်အခဲ ပြဿနာများမှာ အတိုးငွေယူရခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်အရင်းအနှီး မရှိခြင်းနှင့် အကြွေးတောင်းရာတွင် ခက်ခဲခြင်းတို့ ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

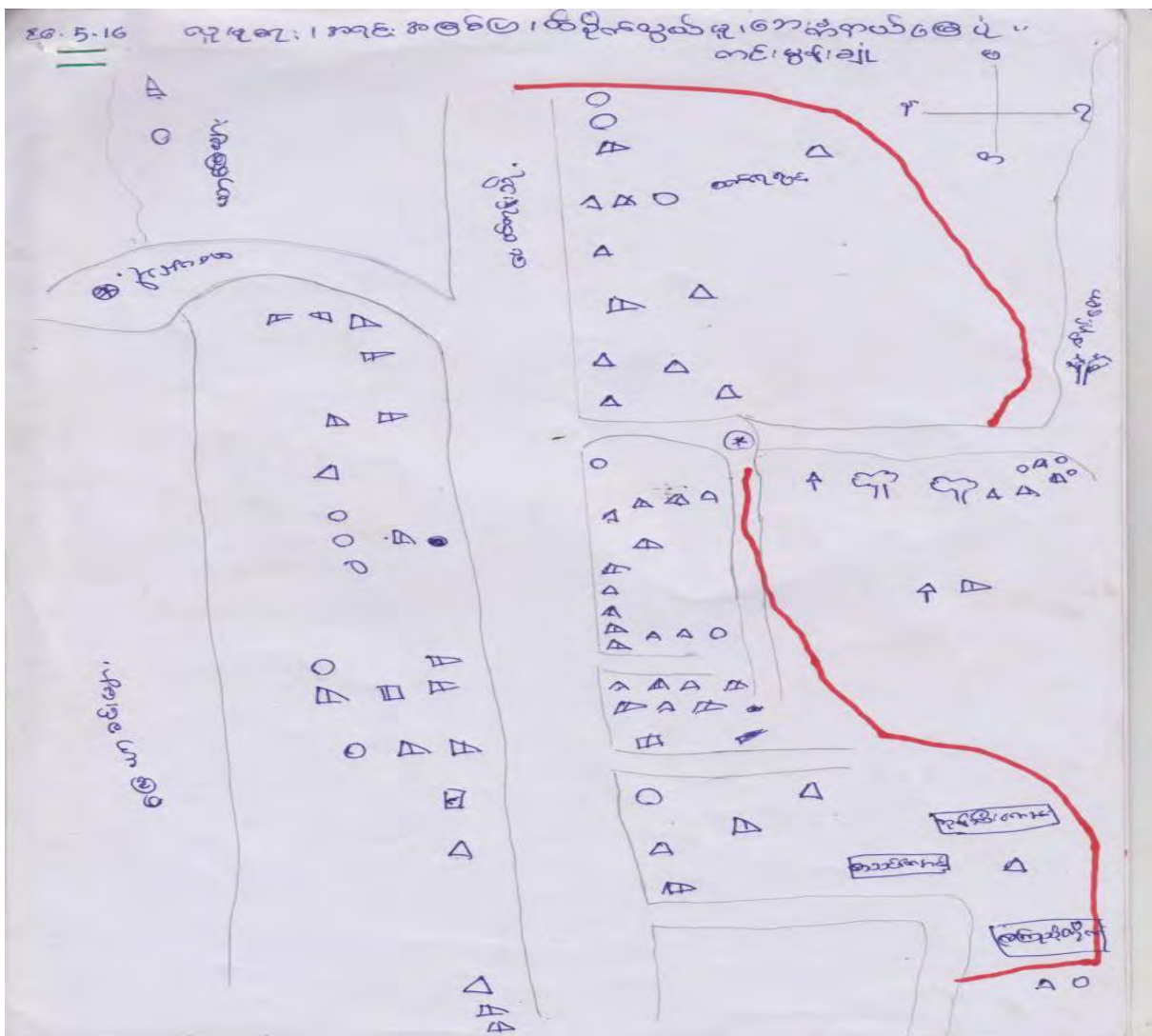
ကင်းမွန်းချုံကျေးရွာတွင် လယ်ယာလုပ်သားများသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးချိန်ဖြစ်သော နယုန်လမှ ပြာသိုလ အထိ တစ်နေ့လုပ်မှ တစ်နေ့စားရကြောင်း သိရသည်။ ကျန်လများတွင် အလုပ်အကိုင် မရှိပါ။ ပန်းရံလက်သမားများသည်လည်း ပြာသိုလမှ နယုန်လအထိ ဝင်ငွေအသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျန်လများတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့၏အခက်အခဲ ပြဿနာများမှာ ပုံမှန်ဝင်ငွေ မရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးသောကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင် စားသောက်ရသည်။

ကင်းမွန်းချုံကျေးရွာ၏ သောက်သုံးရေဖူလုံမှုမှာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးသုံးရေ ဖူလုံမှုရှိသော်လည်း တူးထားသော ရေတွင်းများမှာ ပေအနည်းငယ်သာ တူးထားသဖြင့် ရေချိုမရရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

ကင်းမွန်းချုံ ကျေးရွာ၏ ဝင်ငွေရရှိမှုမှာ သီးနှံပေါ်ချိန်ဖြစ်သော ဝါခေါင်လမှ ပြာသိုလအထိ ဝင်ငွေ အသင်အတင့်ရှိပြီး ကျန်လများမှာ အလုပ်အကိုင် ရှားပါးသောကြောင့် အခြားနယ်မြေသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင် စားသောက်ရကြောင်း သိရသည်။ ထွက်ငွေမှာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး အသင်အတင့်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးချိန်တွင် ထွက်ငွေ အလွန် များပြားကြောင်း သိရသည်။ အခက်အခဲ ပြဿနာများမှာ အလုပ်ရှိသော်လည်း ဝင်ငွေ မရရှိကြောင်း သိရသည်။

ကင်းမွန်းချုံ ကျေးရွာ၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေမှာ နယုန်လမှ ဝါခေါင်လအထိ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ရောဂါ ကျရောက်ပြီး ပြာသိုလမှ တန်ခူးလအထိ အပူချိန်ပြင်းထန်သောကြောင့် ဖျားနာခြင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ကျန်းမာရေးနဲ့ ပတ်သက်သော အခက်အခဲ ပြဿနာများမှာ ဆေးပေးခန်းမရှိခြင်း၊ မိုးတွင်းအပိုင်းတွင် အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက ဆေးရုံသို့သွားရသော ရွာအထွက် လမ်းမှာ အလွန်ဆိုးရွားကြောင်း တွေ့ရသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ တပျော်အုပ်စု၊ ကင်မွန်းချုံကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာ ကျောက်ပန်းတောင်း ကားလမ်းမကြီး၏ (၁၇) မိုင် အကွာတွင်တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာကျောက်ပန်းတောင်း လမ်းမကြီး၏ မြောက်ဘက် (၂) မိုင် အကွာတွင် တည်ရှိပြီး လူဦးရေမှာ ကျား (၂၁၀) ဦး၊ မ (၂၄၀) ဦး စုစုပေါင်းလူဦးရေ(၄၅၀) ဦးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကင်မွန်းချုံကျေးရွာတွင် တိုက်အိမ် (၂၀) အိမ်၊ သွပ်မိုး ထရံကာ (၅၀) အိမ်၊ တဲအိမ် (၁၂) အိမ်ရှိပြီး အိမ်ခြေမှာ (၈၂) ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းနှင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူရေး၊ ထန်းတက် လုပ်သားတို့ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ငြုပ်၊ နမ်း၊ ဝါ၊ စပါး၊ ပဲစင်းငုံ၊ ပြောင်းနှင့် ပဲအမျိုးမျိုးတို့ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းမှာ နွား၊ ဝက်တို့ မွေးမြူကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် တရားဝင် သတ်မှတ်ထားသောနယ်မြေမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် ပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်တဲ့ သားကောင်တွေလည်း ရှိနေပြီး ယွှ လောလောဆယ်မှာ နွား၊ ဝက်တို့ပဲ ရှိပါသည်။

သစ်တောနှင့် အစိုးရစိုက်ခင်း သစ်တောတွေလည်း မရှိပါ။ ရွာစိုက်ခင်းလည်း မရှိပါ။

စွန့်ပစ်ပစ္စည်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ရွာတွင် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းမှုရှိပြီး စနစ်တကျ စွန့်ပစ်လေ့ ရှိပါသည်။

ကင်မွန်းချုံ ကျေးရွာတွင် ပမာလူမျိုးများနေထိုင်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ရပ်ရွာထဲတွင် အသက်မွေးမှုပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုး ရှိကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေး၊ ထန်းတက်၊ ဈေးဆိုင် အချို့နှင့် နေ့စားလုပ်ငန်းတို့ လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြပါ။ ဈေးသို့ ဆိုင်ကယ်၊ ကားတို့ဖြင့် သွားလာကြပါသည်။ ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးကုသလျှင် တပျော်ဆေးခန်းနှင့် နယ်လှည့် ဆရာတို့နှင့် ကုသကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော နေရာမှာ ရွာအနောက်ဘက် ရွာအဝင်လမ်းနှင့် ရွာအရှေ့ဘက် လမ်းတို့မှာ မိုးရွာလျှင် ကလေး၊ လူကြီး အန္တရာယ် ရှိကြပါသည်။ သောက်သုံးရေမှာ ဖူလုံမှု ရှိသော်လည်း ရေမှာ ငန်နေပါသည်။ သောက်ရေအတွက် ရေချိုရအောင် တူးချင်သော်လည်း ရေချို မရှိနိုင်ကြောင်းပြော ဦးဟန်စိုးဝင်းမှ ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော နေရာမှာ ရွာအနောက်ဘက် ရွာအဝင်လမ်းနှင့် ရွာအရှေ့ဘက် လမ်းတို့မှာ မိုးရွာလျှင် ကလေး၊ လူကြီး အန္တရာယ် ရှိကြပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ထိခိုက်လွယ်သူများမှာ ဆင်းရဲသော သူတွေကသာ ပိုခံနေရပါသည်။ အဓိက ထိခိုက်လွယ်သူမှာ ကလေး၊ လူကြီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် မသန်စွမ်းသူများသည် ထိခိုက်လွယ်ကြသည်။

ကလေးများ ကစားရာ ပျော်ရွှင်ဆုံးပိုင်းမှာ မောင်မျိုးမင်းအောင် တို့အိမ်တွင် အရင်ကထဲက ပိုင်းဖွဲ့ ကစားလေ့ ရှိကြပါသည်။ ကလေးများက မိမိအိမ်တွင်တောင် မပျော်ကြပါ။ နေ့ရောညပါ မျိုးမင်းအောင်တို့ အိမ်မှာဘဲ ကစားလေ့ ရှိကြပါသည်။ ရွာနှင့် ဆက်သွယ် သွားလာလို့ရတဲ့ ရွာများမှာ အနောက်ဘက်တွင် တပျော်၊ မြောက်ဘက် ပေပင်ကုန်း တောင်ဘက်တွင် အိုင်ရွာဟောင်းတို့ တည်ရှိပါသည်။ ထိုရွာသို့ သွားရောက် လုပ်ကိုင် စားသောက် ကြပါသည်။

အခက်အခဲပြဿနာများ

သောက်သုံးရေမှာ ဖူလုံမှု ရှိသော်လည်း ရေမှာငန်နေပါသည်။ သောက်ရေအတွက် ရေချိုရအောင် တူးချင်သော်လည်း ရေချို မရှိနိုင်ကြောင်းပြော ဦးဟန်စိုးဝင်းမှ ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ဝေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူ နိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ အပေါ် ဝေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိနိုင်သလား? (တစ်ခြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လေ့ ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ဝါ၊ ငရုပ်ပြောင်း၊ ခရမ်း၊ ချဉ်ပေါင်၊ စပါး	သီးနှံများရောင်းချ၍ ဝမ်းစာဖူလုံမှု ရရှိရန်	မိုးခေါင်ခြင်း၊ မိုးကျခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေးမသုံးနိုင်ခြင်း၊ မြေဆီမြေဩဇာ မသုံးနိုင်ခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မရှိခြင်း	မိုးလယ်နှင့်မိုးနှောင်း၊ လုံခြုံသော အဆောက်အဦများတွင် သိုလှောင်ခြင်းဖြင့် သီးနှံများ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းနိုင်	စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ လိုအပ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး လိုအပ်ခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လိုအပ်ခြင်း၊ သက်ငယ် သီးနှံများ လိုအပ်ခြင်း၊ ငွေအရင်းအနှီး။
နွား၊ ဝက်၊ ကြက်	ရောင်းချ၍ စားသုံးရခြင်း	ခွာနာ၊ လျှာနာ၊ လေးဘက်နာ၊ ပေါင်ပုတ်လက်ပုတ်၊ ဝက်နား ရွက်ပြာ၊ ဆီးချုပ်ဝမ်းချုပ်၊ ဖျားနာခြင်း၊ အစာရေစာ ရှားပါးခြင်း၊ ကျွေးရခြင်း	မိုးဦးကျခြင်း၊ အပူချိန် ပြင်းသောအချိန်၊ အမိုးလုံသော နေရာတွင် ထားရခြင်း၊ ငွေပေးဝယ်၍ ကျွေးရခြင်း။	တိမွေးကုနည်းပညာ လိုအပ်ခြင်း၊ ငွေအရင်းအနှီး လိုအပ်ခြင်း
လှည်း၊ ဆိုင်ကယ်	ပစ္စည်းနှင့် လူများအား ဘေးလွတ်ကင်းရာသို့ ရွှေ့ပြောင်း ပေးနိုင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းသို့ အလွယ်တကူ ပို့ဆောင် နိုင်ခြင်း။	လမ်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ ငွေကြေး ခက်ခဲခြင်း	မိုးတွင်းကာလ	ခိုင်မာသောလမ်း လိုအပ်ခြင်း၊ ငွေအရင်းအနှီး လိုအပ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာ အနေနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပိုင်ဆိုင်မှု စိုက်ပျိုးရေး အနေနဲ့ ဘာတွေ ရှိလဲဟုမေးရာ ငရပ်၊ ဝါ၊ နမ်း၊ စပါး၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ခရမ်းချဉ်၊ ပြောင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်တဲ့အခါ စားစရာ မရှိတော့တဲ့အခါ သီးနှံတွေ ရောင်းချပြီး ဝမ်းစာဖူလုံမှုကို ရရှိပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်မှားမှာ မိုးခေါင်လျှင် သေတယ်၊ ဆေးမဖျန်း နိုင်ရင်လည်း သီးနှံမရဘူး၊ မြေဩဇာ မသုံးနိုင်ရင်လည်း သီးနှံပင်မဖြစ်ထွန်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မရှိခြင်းကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း လျော့နည်းတယ်၊ မိုးခေါင်တာတွေ ပိုးကျတာတွေက မိုးတွင်းနှင့် ဆောင်းတွင်းတွင် အဖြစ်များသည်။ မိုးလနှင့်မိုးနှောင်းတွင် အဖြစ်များသည်။ လုံခြုံသော နေရာတွင် ထားရှိခြင်းကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကို လျော့နည်းစေပါသည်။ စိုက်ပျိုးနည်းပညာတွေ လိုအပ်တယ်၊ စိုက်ပျိုးရေးတွေ လိုအပ်တယ်၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် သက်ငယ်သီးနှံများ လိုအပ်ပါသည်။ မွေးမြူရေးအနေနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပိုင်ဆိုင်မှုမှာ နွား၊ ဝက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက ၎င်းတို့ကို ရောင်းချပြီး စားသောက်ရပါသည်။ ၎င်းတို့အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုမှာ ရောဂါကျရောက်တယ်။ အစာရေစာ ရှားပါးတယ်။ မိုးဦးကျချိန် အပူချိန်ပြင်းသော အချိန်တွင် အဖြစ်များသည်။ အစာရေစာများကို ပိုက်ဆံဖြင့် ဝယ်ယူကျွေးမွေး ခဲ့ပါသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းများမှာ တိမွေးကု နည်းပညာလိုအပ်ခြင်းနှင့် ငွေအရင်းအမြစ် မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ တခြား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လှည်း၊ ဆိုင်ကယ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်သောအခါ ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းသို့ အလွယ်တကူ ပို့နိုင်ခြင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာများနှင့် လူများကို ဘေးလွတ်ရာ နေရာသို့ အလွယ်တကူ ပို့နိုင်ပါသည်။ ကျရောက်လာနိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များမှာ လမ်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ ငွေကြေး ခက်ခဲခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ မိုးတွင်းကာလတွင် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက် နိုင်ပါသည်။ ခိုင်မာသောလမ်း လိုအပ်ခြင်း၊ ငွေအရင်းအနှီး လိုအပ်ခြင်းတို့သည် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာအတွင်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရန်အတွက် တားဆီးနိုင်သော အရာများမှာ မိုးခေါင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ကာလတွင် ခြားနားသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများမှာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးပင်ဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာတွင်ရှိသော မိသားစုများသည် အရေးပေါ်ငွေကို လက်လှမ်းမီမှု မရှိပါ။ ထိခိုက်လွယ်သော သူများအတွက် အရေးပေါ်ငွေကို လက်လှမ်းမီမှု မရှိပါ။ ဈေးသို့ လက်လှမ်းမီမှု ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးပေါ်တွင် ပို၍မှီခိုရပါသည်။ အပူချိန်၊ မိုး၊ လေ ဒဏ်များကို အတော်အသင့်သာ ခံနိုင်ရည်ရှိပါသည်။ မိုးခေါင်ခြင်းသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း များအပေါ် ထိခိုက်အလွယ်ဆုံးသော ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်သည်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

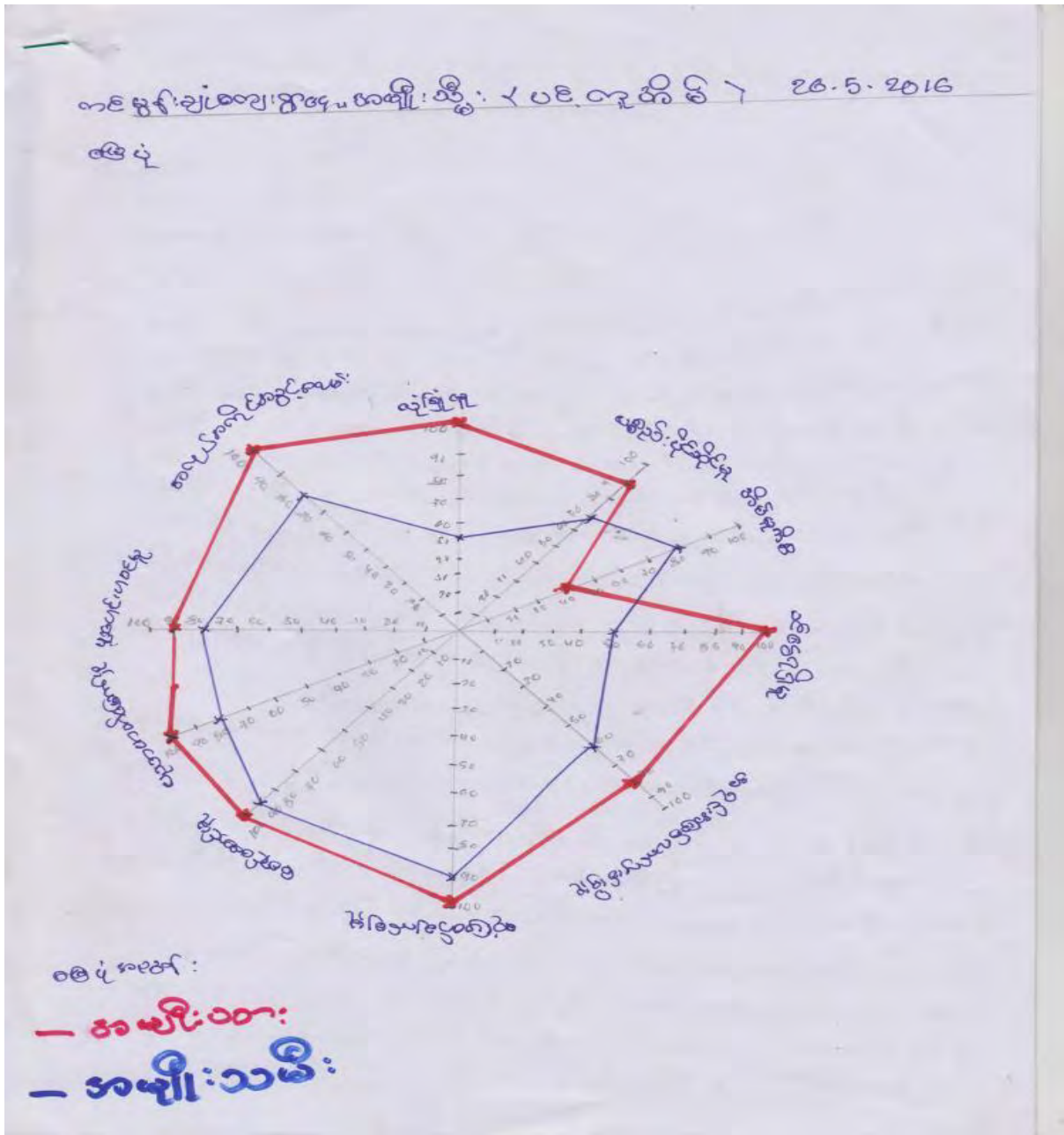
ကင်းမွန်းချုံ ကျေးရွာတွင်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများ အားလုံးသည် စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို အဓိက လုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး လူငယ်အဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့တို့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီလုပ်ဆောင် ပေးနေကြောင်း သိရသည်။ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့သည် ကျေးရွာသန့်ရှင်းရေးကို စနေနေ့တိုင်း လုပ်ဆောင်နေကြောင်း သိရသည်။ မီးသတ်အဖွဲ့သည် အဖွဲ့အမည်သာရှိပြီး ဘာမှလုပ်ဆောင်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ရူပဗေဒ အထောက်ပြုသည်လည်း ရွာတွင် မှုခင်းဖြစ်မှု မရှိသောကြောင့် လုပ်ဆောင်မှု မရှိသေးကြောင်း သိရသည်။ မိခင်နှင့် ကလေးအဖွဲ့သည် ကလေးများကို ပေါင်ချိန် အဟာရ တိုက်ကျွေးကြောင်း တွေ့ရသည်။ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်သော ဟက်ပီးတက် အဖွဲ့သည် ရွာတွင် ရေတွင်းနှင့် အိမ်သာများ ချပေးခဲ့သော်လည်း ဆင်းရဲသားများ မရရှိပဲ ပိုက်ဆံရှိသော သူများသာရရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးလက်သည် ရေတွင်းတစ်တွင်း ချပေးခဲ့ရာ ထိုရေတွင်း ရွာမှအိမ်မြေ (၃၀) ခန့် အကျိုးပြုနေကြောင်း သိရသည်။ Pact သည်လည်း

ရပ်ရွာမှ အတိုးနှုန်း သက်သာစွာဖြင့် ငွေချေးနေကြောင်း သိရသည်။ AAM သည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် လုပ်ဆောင်မှု ရှိသော်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာမှာ စာကြည့်တိုက် တစ်လုံးသာ ရှိသောကြောင့် လုပ်ဆောင်မှု နည်းနေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	ရပ်ရွာ၏ ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး၊ တည်ငြိမ်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေး၊ ကိစ္စအဝဝတို့ကို လုပ်ဆောင်ရပါသည်။
ဘာသာရေး	ဘာသာရေးလုပ်ငန်း (ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို) အဓိကထားလုပ်ဆောင်ပေးရသည်။ ကထိန်ပွဲ၊ ဆွမ်းလောင်းပွဲ၊ အခါကြီး လပြည့်ရက်များတွင် ဦးဆောင်လုပ်ပေးရသည်။
ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့	ရပ်ရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကို ရှေ့တင်ဆောင်၍ လုပ်ဆောင်ပေးရပါသည်။ NGO, INGO အစိုးရနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။
လူငယ်အဖွဲ့	လူငယ်အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာ၏ သာရေး၊ နာရေးကိစ္စအဝဝတွင် ချက်ပြုတ်၊ ကျွေးမွေးရေး၊ ဧည့်ခံမှုတို့ကို စီမံခန့်ခွဲပေးရပါသည်။
အမျိုးသမီးအဖွဲ့	ရပ်ရွာ၏ အလှူမင်္ဂလာဆောင်၊ သာရေးနာရေးကိစ္စတွင် လာဘွရည်တိုက်၊ ဧည့်ခံမှု လုပ်ဆောင်ပေးရပါသည်။
ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့	ရပ်ရွာ၏ သန့်ရှင်းလှပရန်အတွက် အညစ်အကြေးများကို သန့်ရှင်းရပါသည်။ ရပ်ရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသ လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။
မီးသတ်အဖွဲ့	နေရာသီတွင် မီးကင်းလှည့်လည်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရပါသည်။ မီးချိတ်၊ မီးကဒ်များကို စစ်ဆေးရပါသည်။
ဥပဒေအထောက်အကူပြုအဖွဲ့	ယခုလက်ရှိ ဘာမှလှုပ်ရှားမှုမရှိပါ။
ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ	
AAM	ရပ်ရွာအခက်အခဲများကို ရွာသူ/သားများနှင့် အတူတကွ ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်း ပေးပါသည်။ CBOများအားကောင်းလာအောင် စွမ်းအောင်ရည်မြင့်ပေးပါသည်။ ရွာသူ/သားများကို အသိပညာ ဗဟုသုတပေးပါသည်။ ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့်ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့်လိုက်လျောညီထွေနေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်ကိုကျေးရွာအတွင်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီးဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတိုးမြှင့်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ လုပ်ဆောင်ကြသည်။
Pact Myanmar	ငွေစု၊ ငွေချေး လုပ်ဆောင်ပါသည်။ ကလေးများကို အဟာရတိုက်ကျွေး ပေါင်ချိန်ပြုလုပ်ပေးသည်။
UN-HABITAT	ရေတွင်း၊ မိုးလျှောင့်ရေကန်၊ အိမ်သာ၊ သဲရေစစ်အိုး ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရည်ရွယ်ချက်

ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးကိစ္စများတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ ကွာဟချက်များကို သိရှိစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

လုံခြုံမှုနှိုင်းယှဉ်ခြင်း

ကင်းမွန်းချုံ ကျေးရွာ၏ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး နှိုင်းယှဉ်ရာတွင် ခေါင်းစဉ် (၁၀) ခုဖြင့် ဆွေးနွေးရာမှ ထွက်ရှိလာသော အကြောင်းအရာများမှာ လုံခြုံမှုကိုနှိုင်းယှဉ်ရာတွင် အမျိုးသားများသည် နေ့ရောညပါ သွားချင်ရာ သွားလိုရသောကြောင့် ကျား (၉၀%) ထားပြီး အမျိုးသမီးများသည် အိမ်တွင် နေသော်လည်း လုံခြုံမှုမရှိပါလို၊ အမျိုးသား/ အမျိုးသမီးတို့မှ ပိုင်းပြော၍ မ (၅၀%) ထားရန် အားလုံးမှ သဘောတူခဲ့ပါသည်။

ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု

ပစ္စည်း ဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုတွင်လည်း အမျိုးသားများသည် ယာမြေ၊ ပိုင်းကွက်တို့၊ ဝယ်ယူမည်ဆိုလျှင်တောင် အမျိုးသား အမည်က ရှေ့ကရောက်နေသောကြောင့် ကျား (၉၀)% အမျိုးသမီးများက အမျိုးသား နောက်လိုက် ဖြစ်သောကြောင့် (၇၀) % ထားရှိရန် အားလုံးမှ ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်း

အိမ်မှုကိစ္စ လုပ်ငန်းတွင်း အမျိုးသားများသည် တောအလုပ်သာလုပ်ကိုင်၍ ဝင်ငွေရရှိသော အလုပ်များကိုသာ လုပ်ကိုင်သောကြောင့် ကျား (၄၀%) ထားပြီး အမျိုးသမီးများသည် မိုးလင်းမှ ညအထိ ဝင်ငွေ မရသော အလုပ်ကိုသာ လုပ်ကိုင်နေရသောကြောင့် အမျိုးသမီး (၈၀) % ထားရှိ ခဲ့ပါသည်။

ဝင်ငွေရရှိမှု

ဝင်ငွေရရှိမှုတွင် အမျိုးသားများသည် ပိုက်ဆံ ရရှိသော အလုပ်တွေကိုသာ ဦးစားပေး လုပ်ကိုင် နေရသောကြောင့် ကျား (၁၀၀)% ထားပြီး အမျိုးသမီးများသည်လည်း အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ငန်းနဲ့ ဝင်ငွေရအောင် ရှာရသောကြောင့် မ ၅၀% ထားရှိခဲ့ပါသည်။

အရင်းအမြစ်လက်လှမ်းမီခြင်း

အရင်းအမြစ် လက်လှမ်းမီမှုတွင်လည်း အမျိုးသားများသည် အရင်းအမြစ်များကို လုပ်ကိုင်ရာတွင် အမျိုးသားတွေက ထန်းပင်မြင့်တွေ တက်နိုင်သောကြောင့် ကျား (၈၀)% ထားပြီး အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများ နောက်မှ တန်းတူလိုက် လုပ်နေရသောကြောင့် ၆၀% ထားရှိခဲ့ပါသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်တွင်လည်း အမျိုးသားများသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရဲရဲပုံပုံကျရဲသောကြောင့် ၁၀၀% ထားရှိပြီး အမျိုးသမီးများသည်လည်း အမျိုးသားတွေရဲ့ သဘောထားအတိုင်း လိုက်လုပ်ဆောင် ပေးရသောကြောင့် ၉၀% ထားရှိရန် အားလုံးမှ သဘောတူညီစွာဖြင့် ဆွေးနွေး ပေးခဲ့ပါသည်။

ခေါင်းဆောင်မှု

ခေါင်းဆောင်မှုတွင်လည်း အမျိုးသားများသည် အလုပ်တစ်ခု လုပ်မည်ဆိုလျှင် သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေး၊ ပွဲတော်များတွင် ခေါင်းဆောင် လုပ်ဆောင် နေရသောကြောင့် ကျား (၁၀၀)% ရှိပြီး အမျိုးသမီးများ သည်လည်း အမျိုးသား မရှိလျှင် သွားရောက် လုပ်ကိုင် ပေးရသောကြောင့် မ (၉၀) % ထားရှိ ခဲ့ပါသည်။

ပညာတတ်မြောက်မှု

ပညာတတ်မြောက်မှုတွင်လည်း အမျိုးသားများသည် ပညာရေးတွင် မိဘများမှ ကျောင်းတက်ရန် အားပေးမှု ရှိသောကြောင့် ကျား (၁၀၀) % ထားရှိပြီး အမျိုးသမီးများသည်လည်း ယခုအခါတွင် ပညာရေးဘက်တွင် အားပေးမှု ရှိလာသောကြောင့် မ (၉၀) % ထားရှိ ထားပါသည်။

ပူးပေါင်းပါဝင်မှု

ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတွင်လည်း အမျိုးသားတွေက သာရေး၊ နာရေး ဘာသာရေး ပွဲတော်များတွင် အပြီးထိ လုပ်ကိုင် ပေးရသောကြောင့် ကျား (၉၀)% ထားရှိပြီး အမျိုးသမီးများသည်လည်း ၎င်းပွဲတော်များတွင် ရေခွေးတိုက် လုပ်ကိုင် ပေးရသောကြောင့် ၈၀% ထားရှိ ထားပါသည်။

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိမှု

အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများတွင်လည်း အမျိုးသားများသည် အလုပ်လုပ်ရန် နယ်ခြားရေးမြေသို့ သွားလာနေရသောကြောင့် အမျိုးသားများတွင် အလုပ်လုပ်ရန် အလုပ်ပေါသောကြောင့် ကျား ၁၀၀% ထားရှိပြီး အမျိုးသမီးများသည်လည်း အမျိုးသားနည်းတူ ရရာအလုပ် လုပ်ကိုင်နေရသောကြောင့် မ (၈၀)% ထားရှိရန် အားလုံးမှ သဘောတူညီစွာဖြင့် ဆွေးနွေးထားပါသည်။ အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီး ထိခိုက်လွယ်ကူမှုမှာ အမျိုးသမီးများသည် နေရာတိုင်းမှာ ထိခိုက်နိုင်သောကြောင့် မိဘများမှ အမျိုးသမီးများကို ရှေးရိုးစွဲ အယူအဆများ ကြောင့် အပြင်သို့ ပေးမထွက်ခြင်း၊ စကပ်ဘောင်းဘီတို့နှင့် အကျီတို့ကို ဝတ်ဆင်လျှင် လုံခြုံအောင် ဝတ်ဆင်ရမည်။ မိဘရဲ့အုပ်ထိန်းမှုအောက်တွင် အစဉ်မပြတ် နေရသောကြောင့် အသိပညာဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း၊ လူတောမတိုးရဲခြင်း၊ ပြောရဲဆိုရဲ မရှိခြင်းတို့ ကြောင့် ဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများသည် အသက်ဝမ်းကျောင်းအတွက် လက်မှု အတတ်ပညာ မရှိခြင်းနှင့် ရှေးရိုးစွဲ အယူအဆများကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် အမြဲတမ်း နောက်သို့ ကျန်ရှိ နေပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကို ကြိုတင်မှန်းဆခြင်းနှင့် ပြန်လည် ထူထောင်ရန် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ခိုင်လုံသောအဆောက်အဦး ဆောက်၍နေခြင်း၊ ရာသီဥတုနဲ့ လိုက်လျောညီထွေနေထိုင်ခြင်း၊ အစားအစာကို ကြိုတင်သိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်တို့ကို သိုလှောင်ထားလေ့ ရှိပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ မတူညီသည့် အဖွဲ့များသည် ရာသီဥတု လွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကို လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်တတ်စေရန် ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် အမျိုးသမီး အချို့ကို ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကြောင်းနှင့် ကြိုတင် ပြင်ဆင်ပြီး နေထိုင်ဖို့ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဖိနှပ်စီး၊ ဦးထုပ်ဆောင်းရန်နှင့် အရိပ်အတွင်းသာ နေထိုင်ရန် သတိပေးထားလျက် ရှိပါသည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ

အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည့် ဒေသတွင်း ရိုးရာ ဗဟုသုတများမှာ မိုးရွာလျှင် ဖားအော်ခြင်း၊ ပုရွက်ဆိတ် ဥသယ်ခြင်း၊ ပုရွက်ဆိတ် အတောင်များနှင့် ရှိနေခြင်း၊ ပင့်ကူတွင်းပိတ်ခြင်း၊ လူ့အချို့ကိုယ်လက် ကိုက်ခဲခြင်းတို့ ဖြစ်လာလျှင် မိုးရွာလေ့ရှိပါသည်။ နေပူရန်မှာ ညပိုင်း လသာလျှင် လအိမ်ဖွဲ့ မဖွဲ့ ကြည့်၍ နေပူမည် မပူသည်ကို သိရှိနိုင်ပါသည်။ လအိမ်ဖွဲ့လျှင် လအပိုင်း အကြီး အသေးပေါ် မူတည်၍နေပူနန်းကို သိရှိ နိုင်ပါသည်။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုမှာ ယွန်မှ နောင်နှစ်များအထိ မိုးခေါင်ရေရှား ဖြစ်မယ်လို့လဲ ထင်ခြင်း၊ မုတ်သုန်လေ နောက်ဆုတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်မည်ဟု ပြောပြခဲ့ပါသည်။

လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်မှုကို ရွာသူ/သားတွေ အနေနဲ့ အပူလွန်ကဲလျှင် အပူစုပ်ယူသည့် အဝတ်အထည်မျိုး မဝတ်သင့်ကြောင်းနှင့် ရာသီဥတုနဲ့ လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်ဖို့ ဆန္ဒရှိနေပါသည်။ ရပ်ရွာလူတု အဖွဲ့များသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အခြေအနေများအတွက် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင် စားသောက်နိုင်ရန်အတွက် ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ငါးပိ ငါးခြောက်နှင့် သရက်ခြောက်၊ ချဉ်ပေါင်သီးခြောက်နှင့် မပွင့်ခြောက် ဟင်္တပ်ပွင့် အခြောက်တို့ကို သိုလှောင်ထားလေ့ ရှိပါသည်။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ဖို့အတွက် ခိုင်ခန့်သော အဆောက်အဦနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေမည့် အဆောက်အဦတို့ကို ဆောက်လုပ်နေထိုင်လေ့ ရှိပါသည်။ ရပ်ရွာ အတွင်းရှိ အမျိုးသား/သမီး၊ ကလေးနှင့် သက်ကြီးရွယ်၊ မသန်စွမ်းတို့ကို ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်ရပ်များ

အကြောင်းကို တစ်ဦးမှ တစ်ဦးသို့ ကလေးမှ လူကြီးသို့ လူကြီးမှ ကလေးသို့ လိုကလျော့ညီထွေ နေထိုင်ဖို့ အပြန်အလှန် အသိပေး ပြောကြားလေ့ ရှိပါသည်။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုအတွက် သတင်းအချက်အလက်များကို ရေဒီယို TV၊ ဖုန်း၊ အင်တာနက်၊ ဂျာနယ်၊ သတင်းစာနှင့် ကလေးလူကြီးတို့ တစ်ဦးမှ တစ်ဦးသို့ ပြန်လည် ပြောကြားခြင်းဖြင့် သတင်းအချက်အလက် ရယူကြရပါသည်။ ထိုသတင်းအချက်အလက်များ ရရှိပါက ရာသီဥတုနဲ့ ကိုက်ညီသော လိုက်လျော့ညီထွေ ဖြစ်စေသော အစားအသောက်နှင့် အဝတ်အထည်တို့ကို ဝတ်ဆင် စားသောက် နေထိုင်လေ့ ရှိပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	လူကြီးမိဘများမှ ကလေးနှင့် ထိုက်တန် သောအလုပ် မခိုင်ခြင်း၊ ငေါက်ခြင်း၊ ရိုက်ခြင်း စသည့် ဖြစ်ပါသည်။	ကလေးများနှင့်ထိုက်တန်သော အလုပ်တာဝန် ခွဲပေးခြင်း၊ ငေါက်ခြင်း၊ ရိုက်ခြင်းတို့မှလည်း ဆင်ကျင် ဂရုပြု နေထိုင်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ပါမည်။
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကလေးများ ပါဝင်ခွင့် ပေးခြင်း၊ အိမ်အလုပ်များခြင်း၊ မိဘမှ ဖိစီးမှုများ ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါ သည်။	ကလေးလူကြီး အလုပ်တာဝန်ကို တိကျစွာ ခွဲဝေပေးခြင်း၊ မိဘများမှ လွတ်ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	သာရေး နာရေးနှင့် ဘာသာရေး ပွဲတော်များတွင် ကလေးကို ပါဝင်ခွင့်ပေးခြင်း ရှိပါသည်။	ကလေးများကို ပါဝင်ခွင့် ပိုရှိလာနိုင်အောင် ကလေးများမှ စနစ်တကျ လုပ်ဆောင်သွားမည်။
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	စားဝတ်နေရေးတွင် အဟာရ ပြည့်စုံစွာ မစားသောက်ရခြင်း၊ အဟာရ မပြည့်သောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ကြီးထွားမှု နှောင့်နှေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါ သည်။	အဟာရ ပြည့်စုံသော အစားအစာကျွေးခြင်း ခန္ဓာကိုယ် ကြီးထွားစေမည့် အစားအစာကျွေးခြင်း။
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ရောဂါများ ကျရောက်လျှင် မိဘများမှ မိရိုးဖလာ ကုသနည်းဖြင့် ကုသပြီး ကာကွယ်ဆေး ထိုးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။	ကျန်းမာရေးနဲ့ ထိခိုက်လျှင် ဆေးရုံဆေးခန်းသို့ သွားရောက် ကုသပြီး ကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ကျောင်းဆရာ၊ မလုံလောက်ခြင်း၊ ကျောင်းလစာများခြင်းကြောင့် ကလေးတိုင်း ကျောင်းမနေနိုင်ခြင်း၊ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ (ဘက ဘုန်းတော်ကြီးသင် မူလတန်းမှ အလယ်တန်းထိ)	ဆရာမငှားရန်အတွက် ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ငွေကြေး ထောက်ပံ့ပေးရန် လိုအပ် နေပါသည်။ (ဘကဘုန်းတော်ကြီးသင်)
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	ဘေးအန္တရာယ် ကြုံတွေ့လာလျှင် ခိုလှုံစရာ ခိုင်ခန့်သော အဆောက်အဦ မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။	ဘေးအန္တရာယ် ကြုံလာလျှင် ခိုလှုံရန် ခိုင်ခန့်သော အဆောက်အဦတစ်လုံး ဆောက်ထားရန် လိုအပ် နေပါသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကလေးအခွင့်အရေးကို ကလေးတွေက ပြောပြသည်။ ကလေး အခွင့်အရေးက (၁၂) ချက် ရှိပါသည်။ အဓိက အချက်က (၄) ချက် ဖြစ်သည်။ ကလေးဆိုတာ (၁) မှ မွေးဖွားချင်းအထိ ဖြစ်သည်။ (၄) ချက်မှာ အသက်ရှင်သန်ခွင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခွင့်၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ကလေးတိုင်း ကစားရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးရမည်။ ကလေးတိုင်းကို မနိုင်တာ တာဝန်ကို တာဝန်ပေးခွင့် ပေးရမည်။ ကလေးသည် ကျေးရွာမှာ အလှူတွေရှိရင် ကလေးတွေက အလှူအိမ်ကို ရေခပ်ပေးတယ်။ ထင်းခွဲပေးသည်။ အလှူမှာ ထမင်းကျွေးလိုက်၊ အစည်းအဝေးလုပ်ရင် ထမင်းကျွေးလိုက် ကူညီပေးပါသည်။ ကလေးတွေကို ဦးဆောင်နိုင်အောင် လူကြီးတွေက တာဝန်တွေကို ခွဲဝေပေးရမည်။ ကလေးလိုအပ်ချက်တွေကို စကားပြောရဲ့ ဆိုရဲ့ ရှိလာအောင် အရာရာကို အဆင်သင့်သလို မိဘတွေက မထိန်းချုပ်ဘဲ သွားခိုင်းရမယ်။ (သို့) ရှေ့အနာဂတ်ကို ဦးဆောင်ပြီး နိုင်ငံရဲ့အကြီးအကဲတွေ နောင်တချိန်ချိန်မှာ ဖြစ်နိုင်သည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုရင် ကလေးတွေက ဘယ်နေရာကို ပြေးရွာရဲ့လမ်းအနောက်ဘက်ကို ပြေးကြသည်။ ကလေးတွေရဲ့ လိုချင်တာနဲ့ လိုအပ်တာ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အသိပညာဗဟုသုတ၊ ကစားစရာတို့ဖြစ်သည်။ ကလေးတွေရဲ့ သတင်းအချက်အလက်ကို ကလေးတွေက သတင်းပြောကြသည်။ ကလေးသည် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မယ် ဆိုရင် ကလေးတွေက ပိုင်းဝန်းကူညီပေးကြသည်။ ကလေးတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍမှာ စာရင်းကိုင်၊ အလှူတွေရဲ့ သာရေးမှာ လုပ်ကိုင် ပေးကြသည်။ ကလေးတွေကို လူကြီးတွေက အသိအမှတ် ပြုကြသည်။ ကလေးတွေက ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လူကြီးတွေက ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မပေးရဲသေးပါ။ အတည်အမှတ် မပေးသေးပါ။ ကလေးတွေကို အဖွဲ့ဖွဲ့ပြီး လူကြီးတွေက လက်ခံပေးပါသည်။ ကလေးတွေရဲ့ ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ခေါင်းမူးတာ၊ ခေါင်းကိုက်တာ၊ ဆိုင်ကယ်လှည်းတာ၊ ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာကို ကလေးတိုင်း ထိခိုက်စေပါသည်။ ကလေးတွေ ကို ရပ်ရေးရွာရေးမှာဆိုရင် ပါဝင်မပေးနိုင်သည်။ ကလေးတွေက (သတိပေးရမည်) ဥပမာ (၁) ကျော်သက် အရွယ်က ဦးဆောင်ပြီး ပြောကြားပေးရသည်။ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အိမ်တွင်း အန္တရာယ်များ ကလေးများသည် မိဘတွေက မနိုင်တနိုင် အလုပ်များကို ခိုင်းစေခြင်း၊ အိမ်တွင်း အန္တရာယ်များမှာ မိဘက ငေါက်ခြင်း၊ ဆဲခြင်း၊ ရိုက်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ မိဘတွေ မငေါက်အောင် ကလေးများသည် အားကစားပွဲတွင် ပါဝင်ခြင်း၊ သာရေး၊ နာရေး၊ ကူညီပါဝင်ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ကလေးများသည် စားဝတ်နေရေး၊ အခက်အခဲပြဿနာ ကလေးများသည် တစ်ချို့ကလေးများသည် နည်းနည်းလောက် စားသောက်ရသည်။ ကျန်ရှိကလေးလဲ စားဝတ်နေရေး ပြေလည်ကြသည်။ မိဘတွေရဲ့ လုပ်ကျွေးမွေးမြူမှုကြောင့် ကလေးသည် အသင့်သင့် စားဝတ်နေရေး ရှိကြသည်။ အလွန်အကျွံ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ကလေးမရှိပါ။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများသည် ကလေးများသည် ဒေသခံ ဆရာဝန် ဆရာမ နယ်လှည့် ဆရာများ ကျန်းမာရေးကို ဂရုစိုက်ပေးလေ့ရှိသည်။ ပညာရေး အခက်အခဲပြဿနာ ကလေးများသည် လက်လုပ်လက်စား ကလေးမိဘပေးသည်။ ကျောင်းမထားနိုင်ပါ

အနည်းငယ်ရှိသော ထိခိုက်လွယ်သော ဘေးအန္တရာယ်များမှာ ချောင်းလမ်း၊ တံတားရွာ တောင်ဘက်လမ်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကျိုးပြုပုံစံ

အစည်းအဝေးကို ပေါ်ထွက်လာသော အကြောင်းအရာများ ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု အန္တရာယ်များကို ကျေးရွာ အပူချိန်ပြင်းခြင်းနှင့် မိုးခေါင်ခြင်း အခြားတော့ ကင်မွန်းချို ကျေးရွာမှာမရှိပါ။ ရှေးအစဉ်အလာ အပူလွန်ကဲသော ရာသီဥတုဆိုးဆိုးရွားရွား ဒေသမှာ မရှိသလောက်ပါ။ သမိုင်းဝင် အန္တရာယ်များက အသိပညာ ဗဟုသုတ နည်းပါးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဘေးအန္တရာယ် အနည်းအများသာ ရှိသည်။ အန္တရာယ်တွေ မြေပုံ ကျေးရွာမှာ မရှိပါ။ အန္တရာယ် ကျမယ်ဆိုရင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများကို ကျေးရွာမှာ လူစုပြီး တာဝန်တွေကို ခွဲဝေကြသည်။ ဒေသအတွင်း ဘေးရန်များကို ကျွန်တော် ကျေးရွာမှာ လေတိုက်ခြင်း၊ မိုးမမှန်တတ်ခြင်း၊ မိုးရေချိန်တိုင်း ကိရိယာ သုံးစွဲမှု မရှိခြင်း၊ ရပ်ရွာလူထုမှ သဘာဝ မိုးလေဝသကို စောင့်ကြည့်ကြသည်။ အန္တရာယ်ကို ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် လေ့မရှိခြင်း၊ အန္တရာယ်ကို ကြိုတင် ခန့်မှန်းလေ့ ရှိပါက ထိခိုက်မှုလျော့နည်းစေပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းလမ်းမှာ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့ အပါအဝင် ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ သတင်းများကိုပြန်ကြားပြောကြားသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများ လက်ခံကြသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေးစင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေး လုပ်ဆောင်သည်။ ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် ကျေးရွာမှ အန္တရာယ်ကို အတူတကွလုပ်ဆောင်ကြသည်။ ဆက်သွယ်ခြင်း၊ အတူတကွ လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း၊ အလွယ်တကူ သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိသည်။ ကြိုတင် သတိပေးချက်များမှာ အရေးပေါ် သတိပေးချက်မှာ လက်ကိုင်ဖုန်း AM/ FM ရေဒီယိုများ၊ နယ်မြေရေခန်းများ ဆက်သွယ်ခြင်း၊ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဒေသခံ ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင် သတိပေးခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အန္တရာယ်မြေပုံ၊ နည်းလမ်းများကို သုံးစွဲခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုး ကဏ္ဍ မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက် သတိပေးချက်နှင့် သတင်းများကို စွမ်းဆောင်ရည်ကို ရပ်ရွာလူထုမှ ပြောင်းလဲစေသည်။ ဒေသမှ ကြိုတင်သတင်းပေးမှု နည်းလမ်းများဖြစ်သည်။ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် အဝဝကို လူအချင်းချင်း သတိပေးခြင်း၊ ကျေးရွာမှာ ဆယ်အိမ်မှူးမှ အော်လံများကို အသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း အားလုံးတစ်ပြိုင်နက်တည်း သတင်းရရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာမှာ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှာ တစ်ဦးချင်း၊ မိသားစုများ ဘေးကင်း ခိုလှုံနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာ သေချာစွာ ပြုစုရန်ထားရှိသည်။ အခြားအရာဝတ္ထုများ ကျေးရွာမှာ မကိုက်ညီသောကြောင့် မရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် အန္တရာယ်ပြ မြေပုံကို အရေးပေါ် တုန့်ပြန်မှုများ ရှိကြသည်။ သတင်းရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကို ကြည့်ရှုကြသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားသော နေရာနိမ့်သော သက်ရောက်မှု နီးကြွား

တတ်ကြစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ အရင်းအမြစ်ကို အသုံးပြု၍ လုပ်ဆောင်မှု နည်းလမ်းများ ရှိကြသည်။ အရေးပေါ် တုန့်ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ လေပေဒဦးစီးဌာန ကယ်ဆယ်ရေး ဦးစီးဌာနတို့ကို လေ့လာပြီး နည်းလမ်းများကို ရရှိကြသည်။ နည်းလမ်းများအားဖြင့် ရေဒီယို အဓိကနားထောင်ကြသည်။ သတင်း အချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများရရှိခြင်း ဌာနဆိုင်ရာများမှ တုန့်ပြန်မှုရှိခြင်း၊ တုန့်ပြန်မှုရှိပါက ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ နည်းပါးပါသည်။

၃.၁၀ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကို စစ်ဆေးရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို အနည်းအကျဉ်း ပြောပြခဲ့သည်။ တရားဥပဒေအရ ကာကွယ်ပေးထားသော ဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက် နေရပါသလား။ မရှိပါ။ အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိသလား။ ရှိ။ မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သော သစ်တော၊ ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောမြေ အနီးအနားမှာ ရှိနေသလား။ မရှိပါ။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကို ဖြစ်သော သစ်တော ဖြန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။ မရှိပါ။ သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့ လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တော ဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။ မရှိပါ။ စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်မှုသည် (ဥပမာ- လမ်းပြုပြင်ခြင်းအားဖြင့်) တိကျသော ပထဝီ အနေအထား ပြောင်းလဲမှု လုပ်နေသလား။ မရှိပါ။ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလို ဖြစ်နေသလား။ မရှိပါ။ အပင်များ မီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များအတွက် တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။ မရှိပါ။ စီမံကိန်းသည် (ဥပမာ-ရေတွင်း တူးဖော်ခြင်းအားဖြင့်) အခြားမှ လာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝ သက်ရှိ စနစ်ကို ပျက်စီးနေသလား။ မရှိပါ။ ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ် ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်အဖြစ် ရှိနေသလား။ မရှိပါ။ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို မပျက်စီးစေပါ။ လူတွေရဲ့ သုဿာန်တွေကို အနှောင့်အယှက်ပေးမှု မရှိပါ။ အမျိုးသား အမွေအနှစ်များကို အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိပါ။ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေမှု မရှိပါ။ မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေမှု မရှိပါ။ ရေတုနှင့် မြေထုကို ထိဆက်စေပါသလား။ မထိခိုက်စေပါ။ အဆောက်အဦ ဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသော ပစ္စည်းများကို သုံးခြင်း မရှိပါ။ မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကို လျော့နည်းစေခြင်း မရှိပါ။ ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့် နေပါသလား။ မရှိပါ။ ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။ မရှိပါ။ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုကို မဖြစ်ပေါ်စေပါ။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း အညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်မှု မရှိပါ။ နည်းဗျူဟာများ ထိခိုက်မှု ဖြစ်စေပါသလား။ မရှိပါ။ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှု ဖြစ်စေပါသလား။ မရှိပါ။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကို ထိခိုက်မှုများ

ဖြစ်စေပါသလား။ မရှိပါ။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် အရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန် စေပါသည်။ ပြည်သူပိုင် ပစ္စည်းများကို ပိုမို ကောင်းမွန်စေမှု မရှိပါ။ ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန် စေပါသည်။ ရိုရင်းစွဲ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက် ချိန်တွင်း ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေးချက် (မဖြစ်မှီ)	သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ	နိုင်ငံယှဉ်ချက်
အပူလွန်ကဲခြင်း	X X X	XX X	XX	X X	X X	X X	X	X	X	၁၈
မိုးသီးကျခြင်း	X	X	X	X	X	X	X	XX	X	၉
မိုးခေါင်ခြင်း	X X X	XX X	XX	-	-	X X	X X	XXX	XXX	၁၈
လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း	XX	XX	XX	XX	X X	X	X	X X	XX	၁၆
ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ဖြစ်ခြင်း	X X	X	XX	-	-	X X	X	X X	X X	၁၂

ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်း သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပြဿနာများကို အဆင့် သတ်မှတ်ရန် အခက်အခဲ ပြဿနာများကို ချပြခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) အပူလွန်ကဲခြင်း၊ (၂) မိုးသီးကျခြင်း၊ (၃) မိုးခေါင်ခြင်း၊ (၄) လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ (၅) ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ဖြစ်ခြင်း၊ (၆) နွားများ ပေါင်ပုပ် လက်ပုပ်နှင့် ခွာနာ လျှာနာဖြစ်ခြင်း၊ (၇) ရေရှားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက် ဆက်လက် ဆွေးနွေးရာတွင် အပူလွန်ကဲခြင်း ကြိမ်ရေမှာများပြီး ပူသော ရာသီမှာလည်း များပါသည်။ ကျရောက်ချိန် ကာလမှာ အသင့်အတင့်ရှိပြီး ပြင်းအားမှာ များပါသည်။ အရှိန်မှာ အသင့်အတင့်ရှိပြီး သတိပေးချက်မှာ နည်းပါးပါသည်။ ဖြစ်ပြီး သွားလျှင်လည်း သတိပေးချက် နည်းပါးမှုရှိပြီး သက်ရောက်မှုအားနှင့် အတိုင်းအတာမှာလည်း နည်းပါးပါသည်။

မိုးသီးကျခြင်း ကြိမ်ရေမှာ နည်းပြီး အချိန်အခါမဟုတ် မိုးရွာခြင်း၊ နွေအကုန် မိုးအကုန် ရွာသွန်းခြင်းမှာ နည်းပြီး ကျရောက်ချိန်မှာလည်း နည်းပါသည်။ ပြင်းအားမှာလည်း နည်းပြီးအရှိန် သတိပေးချက်ဖြစ်ပြီး မပြီး၊ သက်ရောက်မှုအား အတိုင်းအတာတို့မှာလည်း နည်းပါးပါသည်။ မိုးခေါင်ခြင်းသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်အထိ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ နည်းပါးနေသောကြောင့် မိုးခေါင်သော ကြိမ်ရေနှင့် ရာသီမှာ များပြားပါသည်။ ကျရောက်ချိန် ကာလမှာ အသင့်အတင့်ရှိပြီး ပြင်းအားနှင့် အရှိန်မှာမရှိပါ။ သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီးနှင့် မဖြစ်) မှီမှာလည်း အသင့်အတင့် ရှိပါသည်။ သက်ရောက်မှုအားနှင့် အတိုင်းအတာမှာလည်း များပါသည်။

လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း ကြိမ်ရေ၊ ရာသီ၊ ကရောက်ချိန်ကာလ၊ ပြင်းအားနှင့် အရှိန်တို့မှာလည်း အသင်အတင့် ရှိပါသည်။ သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီး၊ မဖြစ်မှီ) မှာနည်းပါးပါသည်။ သက်ရောက်မှုအား အတိုင်းအတာမှာလည်း အသင်အတင့် ရှိနေပါသည်။

သက်ရောက်မှုအားနှင့်အတိုင်းအတာမှာလည်း အသင်အတင့် ရှိနေပါသည်ဟု ရွာသူ/ သားအားလုံးမှ ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေး ပြောကြားပေးခဲ့ပါသည်။

ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း

ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ဖြစ်ခြင်း ကြိမ်ရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိပြီး ရာသီမှာ နည်းပါသည်။ ကျရောက်ချိန်မှာလည်း အသင်အတင့် ရှိနေပြီး ပြင်းအားနှင့် အရှိန်မှာ မရှိပါ။ မဖြစ်မှီ သတိပေးချက်မှာ အသင်အတင့်ရှိပြီး ဖြစ်ပြီး သတိပေးချက် နည်းပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတု ရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် လေဗေဒဌာန)	မကြာသေးခင် ကာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ် မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းခ ၂က် (မိုးလေဝသနှင့် လေဗေဒဌာန၏ ခန့်မှန်းချက်	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	ကင်ပွန်းချိုကျေးရွာတွင် ယခင်၅နှစ်အတွင်း မေ၊ ဇွန်လများတွင် မိုးခေါင်ခြင်း ဖြစ်ပွားပါသည်။	အပူချိန်များခြင်း အားကြုံတွေ့ရခြင်း။	နေအရမ်းပူတယ် အရင်နှစ်ကထက် ဒီနှစ်က ပိုပြီး ပူပြင်းလာတယ်	- ဆိုးရွာစွာ ဖြစ်ပွားမှု ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာမှ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါ။	- ပုရွက်ဆိတ်ဥ သယ်ပါက မိုးရွာမည်ဟု သိရသည်။ - လဆန်းနှင့် လကွယ်မိုးရွာလျှင် မိုးကောင်းမယ်။	- အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ နေရာသီတွင် အမှိုက်များ/ လောင်စာများ အား ရွာ၏ပြင်ပ သို့ထားရန် စီစဉ် ညွှန်ကြားခြင်း။ - မီးသတ်အဖွဲ့ထားရှိတယ်။ - အိမ်တိုင်းတွင် မီးချိတ်မီးကဒ်မ ဂျူး ထားရှိရန် ပြောကြား၍ မထားရှိပါက ဒဏ်ရိုက်ခြင်း။	- အုပ်ချုပ်ရေးမှူး - ကော်မတီဝင်များ - မီးသတ်ဌာန - ကျန်းမာရေးဌာန တို့မှ ဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာများယူရန်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကင်ပွန်းချုံကျေးရွာလူထုနှင့်တွေ့ဆုံပြီး ရာသီဥတု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်မှု သတင်းအချက်အလက်ရယူမှုအား မေးမြန်းဆွေးနွေးရာ လွန်ခဲ့သော ၅နှစ်တာကာလအတွင်း မိုးခေါင်မှုများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် အပူချိန်များခြင်း အယ်နီညိုဒဏ်အား ခံစားရသည်။ သို့သော် ထိုရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဆိုးရွားစွာ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် လက္ခဏာများ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါ။ မိုးဥတုနှင့်မိုးကောင်း (မိုးရွာ) ခန့်မှန်းခြင်းအတွက် ကျေးရွာဒေသအနေအထားအရ ပုရွက်ဆိတ်များ ဥသယ်ယူခြင်းနှင့် လဆန်း/လကွယ် အနေအထားကြည့်၍ မိုးရွာမရွာခန့်မှန်းမှုများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် နွေရာသီပူပြင်းမှု အနေအထားအတွက် မီးဘေးအန္တရာယ်အား လွန်စွာအထူးပြုသတိပေး အရေးယူ လုပ်ဆောင်မှုများအား အဓိကထား လုပ်ဆောင်လေ့ရှိပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ငွေအရင်းအနှီး	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	သောက်သုံးရေ	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း	ရမှတ်	အဆင့်
ငွေအရင်းအနှီး		ငွေအရင်းအနှီး	ငွေအရင်းအနှီး	ငွေအရင်းအနှီး	ငွေအရင်းအနှီး	ငွေအရင်းအနှီး	၅	၄
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး			လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	၄	၂
သောက်သုံးရေ				စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	သောက်သုံးရေ	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း	၁	၅
စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ					စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း	၂	၄
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း						အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း	၀	၆
အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း							၃	၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ (၁) ငွေအရင်းအနှီး မရှိခြင်း၊ (၂) လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ (၃) သောက်သုံးရေ၊ (၄) သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ (၅) အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ (၆) စိုက်ပျိုးနည်းပညာ လုပ်ငန်းစဉ် (၅) ခုကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည့် ကျေးရွာ/သားများက သောက်သုံးရေ၊ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာကို အစားကြီးသည့် သောက်သုံးရေ ဆိုတော့ သုံးရေတော့ သုံးလိုရသည်။ လုံလောက်သည်။

စိုက်ပျိုးနည်းပညာကို ဖြစ်နိုင်သည်။ BRACED အဓိက ရည်ရွယ်ချက် ရာသီဥတုကို ကောင်းလာအောင် လုပ်သည်။ ကင်းမွန်ချုံ ကျေးရွာမှ သစ်ပင်ကြီးကြီးမားမား လိုအပ်သည်။ သစ်ပင်စိုက်ဖို့တဲ့ လိုအပ်သည်။ သစ်ပင်စိုက်ဖို့လဲ အဖွဲ့တွေက တိုက်တွန်းသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဇွန်လ (၅) ရက်နေ့ ဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေအရင်းအနှီး မရှိခြင်းနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအစား ငွေအရင်းအနှီးက အရေးကြီးသည်။ ငွေအရင်းအနှီး သစ်ပင် စိုက်တာနဲ့ ငွေအရင်းအနှီးက အရေးကြီးသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး သောက်သုံးရေနှင့် စိုက်ပျိုးရေး အရေးကြီးလဲ သောက်သုံးရေက အရေးကြီးသည်။ သောက်သုံးရေနှင့် အလုပ်အကိုင်နဲ့ အရေးကြီးလဲ အလုပ်အကိုင်က ပို၍အရေးကြီးသည်။ ငွေအရင်းအနှီး အဆင့်မှာ (၅) မှတ် ဖြစ်သည်။ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အဆင့်မှာ (၄) ဖြစ်သည်။ သောက်သုံးရေမှာ အဆင့်ရမှတ်မှာ (၁) ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးမှာ (၂) ဖြစ်သည်။ အလုပ်အကိုင်မှာ (၁) ဖြစ်သည်။ (၁) ငွေအရင်းအနှီးမှာ ဦးစားပေး အဆင့် (၁) ဖြစ်သည်။ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ဦးစားပေး အဆင့်မှာ (၂) ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ ဦးစားပေး အဆင့်မှာ (၅) ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်စိုက် ဦးစားပေး အဆင့်မှာ (၃၆) ဖြစ်သည်။ အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်း ဦးစားပေး အဆင့်မှာ (၃) ဖြစ်သည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

လုပ်ငန်းများ	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	ရမှတ်ပေါင်း
ငွေအရင်းအနှီး	စီးပွားရေးအဆင်ပြေလာမယ်၊ ဝင်ငွေတိုးလာမယ်၊ လုပ်ငန်းတိုး၍ လုပ်ဆောင်နိုင်တယ်။ အရင်းအနှီး ရရှိလာ၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ လျော့နည်းလာ၊ ခန့်မှန်း ကုန်ကျငွေ သိန်း(၄၀)		ကျေးရွာတိုးတက်လာမယ်၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်လာမယ်၊ကျေးရွာရန်ပုံငွေ တိုးလာမယ်၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အဆင်ပြေလာမယ်၊ (အလွယ်တကူဖြေရှင်းနိုင်မယ်)		ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးတိုးလာ မယ်။		
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	စီးပွားရေးတိုးတက်၊ အရောင်းအဝယ်ကောင်းမွန်လာမယ်၊ ဈေးကွက်ကို ပိုနိုင်မယ်၊ သီးနှံဈေးနှုန်းကို လွယ်ကူစွာ လေ့လာနိုင်မယ်၊ ခန့်မှန်းကုန် ကျငွေ သိန်း (၂၀၀)		ကျန်းမာရေးအတွက် အလွယ်တကူ ဖြေရှင်းနိုင်မယ်၊ ပညာရေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ထောက်ပံ့နိုင်မယ်။		သတင်းအချက်အလက်မြန်ဆန်စွာသိရှိနိုင်မယ်။ (၁၅)ရွာသွားလာ နိုင်မယ်။		
စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း	သီးနှံအထွက်နှုန်းတိုးလာမယ်၊ဝင်ငွေတိုးလာမယ်၊ ခန့်မှန်း ကုန်ကျငွေ သိန်း (၅)		နည်းပညာသိရှိလာမယ်		စည်းလုံးညီညွတ် လာမယ်၊ ဗဟုသုတတိုးပွား လာမယ်။		
သောက်သုံးရေ	အချိန်ကုန်သက်သာမယ်၊ အလုပ်ချိန်တိုးလာနိုင်တယ်။ ။ ဝင်ငွေတိုးလာမယ်။ ခန့်မှန်း ကုန်ကျငွေ သိန်း (၁၁၀)		ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်စွာနေထိုင်		-		
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	မိုးလေဝသကောင်းမွန်လာ၍ စိုက်ပျိုးရေးအဆင်ပြေလာ၊ အဘက်ဘက်မှ တိုးတက်လာ မယ်။ ခန့်မှန်း ကုန်ကျငွေ (၅) သောင်း		ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်လာမယ်၊ တဘက်မှ ဝင်ငွေတိုးတက်လာမယ်။ ။		အဘက်ဘက်မှ တိုးတက်လာမယ်		

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

မိတ္ထီလာမြို့နယ် တပျော်အုပ်စု၊ ကင်းမွန်းချုံကျေးရွာ၏ ဦးစားပေး အဆင့်ကို သတ်မှတ်ကြသည်။ ငွေအရင်းအနှီးကို ကျေးရွာသူသားများနှင့် ဆွေးနွေးကြသည်။ ငွေအရင်းအနှီး ရရှိခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာမည်။ မွေးမြူရေးကို အများမွေးမြူလာမည်။ ငွေအရင်းအနှီး ရှိခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာ တိုးတက်လာသည်။ ဝင်ငွေတိုးတက်လာသည်။ လုပ်ငန်းခွင်များ ချဲ့ထွင်လာသည်။ အလုပ်သမားများ ရှားပါးလာသည်။ အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်း လျော့နည်းလာသည်။ လူမှုရေးတွင်လည်း ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အလွယ်တကူ ကျေးရွာမှာ ဖြေရှင်းနိုင်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်မှာလည်း ပညာရေး၊ တိုးတက်လာသည်။ ငွေအရင်းအနှီးမှာ သိန်း (၄၀) ကုန်ကျရှိသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမှာ ကောင်းမွန်လာမည်ဆိုရင် ပညာရေးကောင်း၊ ကျန်းမာရေး စီးပွားရေးကောင်း အရောင်အဝယ် လွယ်ကူနိုင်သည်။ ဈေးကွက်ကို ပိုနိုင်သည်။ ပညာရေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်နိုင်သည်။ ကျောင်းသားများကို ထားနိုင်သည့် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။ သတင်းအချက်အလက်များ မြန်စွာ လက်လှမ်းမီ သိရှိသည်။ သီးနှံဈေးနှုန်းများ လွယ်ကူစွာ လေ့လာနိုင်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ဖို့ ကုန်ကျစရိတ်မှာ သိန်း (၂၀၀) လောက် ကုန်ကျမည်။ စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်း လုပ်ခြင်းအားဖြင့် သီးနှံအထွက် တိုးလာသည်။ စိုက်ပျိုးနည်းပညာ ရရှိသည်။ သောက်သုံးရေ ရေတွင်းရခြင်းအားဖြင့် အချိန်ကုန် သက်သာလာနိုင်သည်။ ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ အလုပ်ခွင် အချိန်ပိုလာခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ ရွာကို (၁၅) ရွာ လျောက်သွား လာနိုင်မည်။ သောက်သုံးရေ ရေတွင်း တူးရခြင်းအားဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်မှာ (၁၁၀) လောက် ကုန်ကျသည်။ သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ စီးပွားရေး အနေဖြင့် ရာသီဥတုမှန်၍ မိုးလေဝသ ကောင်းမွန်လာသည်။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေး အဘက်ဘက်မှ တိုးတက် လာနိုင်သည်။ သစ်ပင်စိုက် ကုန်ကျစရိတ်မှာ (၅) သောင်း ကုန်ကျသည်။ ငွေအရင်းအနှီးမှာ အများသဘောတူကြသည်။ (၃) ဖြစ်သည်။ ကုန်ကျစရိတ်မှာ (၂) ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေမှာဆိုရင် (၃) ဖြစ်သည်။ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးသွားရမှတ် (၃) ဖြစ်သည်။ ကုန်ကျစရိတ်မှာ (၃) ဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေးအဆင့် ရမှတ် (၃) ဖြစ်သည်။ ကုန်ကျစရိတ်မှာ (၃) ဖြစ်သည်။ လူမှုရေး (၃) ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင် (၂) ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်စိုက်ခြင်း (၃) ဖြစ်သည်။ အမှတ်စုစုပေါင်း ငွေအရင်းအနှီး (၉) ဖြစ်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး (၆) အကျိုးအမြတ် နှိုင်းယှဉ်ပြီး အစည်းအဝေးကို (၁၁၀) ရပ်သိမ်း ခဲ့ကြသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်	မှတ်ချက်
ငွေအရင်းမရှိ တပိုင်တနိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်း	ရွာသူ/သား ထိခိုက်လွယ် သူများ	နွားဝက် မွေးမြူထိခိုက်လွယ် သူတွေကိုဦးစားပေး စည်းမျဉ်း/ကမ်းရေး ဆွဲ၊ ကော်မတီဖွဲ့	ကင်းမွန်းချုံ	ကော်မတီ ရွာသူ/ သား AAM	သိန်း (၄၀)	မရှိပါ	၆လပိုင်း	
လမ်းပန်း ဆက်သွယ် ရေး (လမ်း)	ရွာသူ/သား ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ပြည်သူ	ဂန့်ဂါးမြေလမ်းလုပ် ရေထုတ်ပြန် ၊ ရေထုတ်မြောင်း၊ ရေ ကျော်လုပ်မယ်	ကင်းမွန်းချုံ တပျော်လမ်း	ကော်မတီ AAM အစိုးရ	သိန်း (၂၀၀)	မရှိပါ	၉လပိုင်း	
စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်း	ရွာသူ/သား တောင်သူ	တောင်သူလယ်သမား သင်တန်းပို့ချ ပြန်လည်ပေးမှု	AAM Office	စိုက်ပျိုးရေးပညာ ရှင်နှင့် AAM၊ ရွာသူ/သား	သိန်း (၅)	မရှိပါ	၈လပိုင်း	
သောက်သုံး ရေလှောင် ကန်	ရွာသူ/သား	ကော်မတီဖွဲ့၊ ပေ(၃၀၀)ခန့် တူးဖော်မယ် ရေလှောင်ကန် တည်ဆောက်မယ်	ကင်းမွန်းချုံ	ရွာသူရွာသား၊ ကော်မတီဝင်၊ AAM အစိုးရ	သိန်း (၁၁၀)	မရှိပါ	(၁၀) လပိုင်း	
သစ်ပင်စိုက်	ရွာသူ/သား	သစ်တောဦးစီး၊ သစ်ပင်တောင်း၊ ရွာသူ/သားတွေနဲ့ စိုက်ပျိုး	ရွာအတွင်း/ လမ်းဘေး	ရွာသူ/သား AAM	(၅) သောင်း	မရှိပါ	(၂)လပိုင်း	
အိမ်တွင်း လက်မှု ပညာ သင်တန်း(အ သက်မွေးဝမ်း ကျောင်းနည်း ပညာ သင်တန်း)	နွမ်းပါးအိမ် ထောင်စုများ	နည်းပညာရှင်များ VDC၊ လူမှုရေး အဖွဲ့များနှင့် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းမူပြု နည်းပညာ သင်တန်း	ကင်းမွန်းချုံ ကျေးရွာ	နွမ်းပါးအိမ်ထောင် စု VDC	-	-	၂၀၁၈-၂၂	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရပ်ရွာလူထု ဘေးခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်မှုများကို ငွေအရင်းအနှီး မရှိခြင်း၊ ငွေအရင်းအနှီးကို ဦးဆောင်သူသည် ကျေးရွာသူ/သား ဆောင်ရွက်သူများမှာ နွား၊ မွေးမြူရေး ထိခိုက်လွယ်သော ဦးစားပေး/ စည်းမျဉ်းရေးဆွဲ ကော်မတီဖွဲ့ကြသည်။ ကင်းမွန်းချုံ ကျေးရွာမှာ ပြုလုပ်မည် ကျောင်းကော်မတီ၊ ရွာသူသား AAM ငွေကြေးမှာ (၄၀) သိန်း ဖြစ်သည်။ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ အချိန် (၆) လပိုင်းတွင် ပြုလုပ်မည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ရွာသူ/သား ပတ်ဝန်းကျင် ပြည်သူလူထု ဆောင်ရွက်မှုမှာ မြေလမ်း၊ ရေပြန်များ ဦးဆောင်သူ ကော်မတီ AAM အစိုးရနှင့် လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ငွေကြေးမှာ သိန်း (၂၀၀) လောက် ကုန်ကျသည်။ အချိန်မှာ (၆) လပိုင်း ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေး ဦးတည်မှုမှာ

ကျေးရွာသူ/သားများနှင့် ဘယ်လို လုပ်ဆောင် တောင်သူလယ်သမားများကို စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်းပေးခြင်း ဦးဆောင်သူများသည် စိုက်ပျိုးရေး ပညာရှင် ရွာသူ/သားများ ဖြစ်သည် စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မှာ (၅) သိန်း အချိန်ကာလမှာ (၈) လတွင် ဖြစ်သည်။ သောက်သုံးရေကို ရွာသူသားဖြစ်သည်။ ဘယ်လိုဆောင်ရွက် ကော်မတီ၊ ပေ ၃၀၀ ခန့် တူးဖော် ရေလှောင်ကန် ပြုလုပ်သည်။ ကုန်ကျစရိတ်မှာ (၁၁၀) သိန်း ဖြစ်သည်။ အချိန်မှာ (၁၀) လပိုင်း ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်စိုက် ရွာသူသားဖြစ်သည်။ ဘယ်လို ဆောင်ရွက် ကျေးရွာ ကော်မတီနှင့် ရွာသူသားများ သစ်ပင်စိုက် ကုန်ကျငွေ (၅) သောင်း ဖြစ်သည်။ အချိန်မှာ (၇) လပိုင်းတွင် ပြုလုပ်မည် ဖြစ်ကြောင်း အစည်းအဝေးကို (၂:၃၀) တွင် ရုပ်သိမ်းခဲ့ကြသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ကင်းပွန်းချုံကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိက ဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့်

ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

စဉ်	အမည်	တာဝန်	ဝတ္တရား
၁	ဦးမောင်မြင့်	ဥက္ကဋ္ဌ	အစိုးရနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ NGO INGO နှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ အစီရင်ခံစာရေးခြင်း၊ ကျရောက်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို စီမံခန့်ခွဲပေးခြင်း၊ ရွာ၏အခက်အခဲများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း ဦးဆောင်ခြင်း။
၂	ဦးအုံးကျော်	အတွင်းရေးမှူး	ဥက္ကဋ္ဌမရှိသောအခါ ဦးဆောင်ပေးရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ စီမံခန့်ခွဲပေးသောအရာကို တာဝန်ယူခြင်း၊ အစည်းအဝေးတွေ ဖြစ်မြောက်အောင် ဦးဆောင်ပေးခြင်း။
၃	ဦးမောင်ကောင်း	စာရင်းကိုင်	ငွေစာရင်းများကို စာရင်းပြုစု၊ ငွေစာရင်းရှင်းတမ်း ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
၄	ဒေါ်အေးစန်း	ဘဏ္ဍာထိန်း	ငွေများကို ထိန်းသိမ်းပေးခြင်း။ အဖွဲ့ဝင်(၂)ဦး လာရောက်ထုတ်ပါက ထုတ်ပေးရသည်။
၅	ဦးဖိုးနီ	စာရင်းစစ်	ငွေစာရင်း၊ လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေး ရပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	အမည်	ဌာန/အဖွဲ့	ဖုန်းနံပါတ်
၁	ဦးဟန်စိုးဝင်း	အုပ်ချုပ်ရေး	၀၉-၇၉၇၉၈၀၇၅၁
၂	ဦးမောင်မြင့်	ဖွံ့ဖြိုးရေး	၀၉-၇၉၆၁၃၇၆၃၄
၃	ဦးဝင်းကြိုင်	မီးသတ်	၀၉-၇၈၄၁၀၁၆၀၀
၄	ဦးသောင်းဌေး	အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး	၀၉-၇၈၁၇၁၀၇၉၉
၅	ဒေါ်ယဉ်မိုး	ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆရာမ	၀၉-၇၉၇၂၁၁၆၇၀

၀၀၀၀၀၀၀၀

၀၀၀၀၀၀၀၀

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ဝန်ထမ်း

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
တည်နေရာ _____
လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- မိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒီဇေ

အခြား (ဖော်ပြပါ) အမှု ချိန်ခြင်း၊ မြေ ခေါင်ခြင်း

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ။

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုရပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ အဘိပညာမဟုတ်တနည်းပါးခြင်း

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။ (အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အခြေပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ - မေ၊ ဇွန်၊ မေ့မှားစွာ အတူတကွ ပူးပေါင်းပါဝင်၍ ဖြေဆိုခြင်း

အားနည်းချက်များ - မရှိ

အကြံပြုချက်များ - မရှိ

၂၆

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆူနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☐ မိုးရေချိန် ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ) ☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် တစ်ချက်သုံးပါ)
--	---

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် စနစ်မှန်းသည့် လေ့လာမှုများရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <p>ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p> <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။
--	---

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ - မိုး၊ လေဝသနှင့် ဆိုင်သော အန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊

အားနည်းချက်များ - အန္တရာယ်ကြိုတင်စနစ်မှန်းသည့် လေ့လာမှုများ

အကြံပြုချက်များ - အန္တရာယ်ကြိုတင်စနစ်မှန်းသည့် လေ့လာမှုများကို ထိခိုက်မှု လျော့နည်းစေခြင်း။

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ

<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် ☐ အခြား 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ(သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☒ အခြား <p>တစ်ချက်အသုံးပါ။ ဆယ်အိမ်စောင့်! ချာ!</p>
---	--

<p>ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ☐ ရှိ ☒ မရှိ</p> <p>တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၁ _____</p> <p>၂ _____</p> <p>၃ _____</p> <p>၄ _____</p> <p>၅ _____</p> <p>၆ _____</p> <p>၇ _____</p> <p>၈ _____</p> <p>၉ _____</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။ ☒ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။ _____</p> <hr/> <p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ယောင်းကံ ကပ်ထားပါသလား။ ☒ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း <u>မသိရှိခြင်း!</u></p>
---	---

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
 (ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ - ဆက်သွယ်ခြင်း ဖွဲ့စည်းပုံ အတူတကွ လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အဆင့်များရှိခြင်း၊

အားနည်းချက်များ - မှတ်တမ်း တင်ထားသူ အမြဲတမ်း အဆင်သင့် မရှိခြင်း

အကြံပြုချက်များ - မှတ်တမ်း တင်ထားသူ အမြဲတမ်း အဆင်သင့် ရှိပါက သတင်း အချက်အလက်များကို အသွယ်တကွ သိရှိမှုရှိခြင်း!

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။ အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးဖြင့်ပေးပါရန်။

☐ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☒ လက်ကိုင်ဖုန်း	နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ AM / FM ရေဒီယိုများ	စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☒ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ ချပ်မြင်သံကြား	အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဒ်ဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ - အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း

အားနည်းချက်များ - အင်ဂျင်ပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည် နေရာမရှိခြင်း

အကြံပြုချက်များ - အင်ဂျင်ပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည် နေရာရှိပါက အောက်အန္တရာယ်များကို အသွယ်တကူရှောင်ဆိုင်းခြင်း

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြမြေပုံ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင် ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ - မရှိ

အားနည်းချက်များ - အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အင်ဂျင်ပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည် နေရာမရှိခြင်း

အကြံပြုချက်များ -

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြင့်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လှည့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥသြ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။ မသိရှိပါ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ - လူအ ချင်း၊ ချင်း၊ သတင်း၊ ပေးခြင်း၊

အားနည်းချက်များ - ဒေသများ၊ အသုံးပြုမှု သတိ ပေးခြင်း၊

အကြံပြုချက်များ - ဒေသများ၊ အသုံးပြုမှု သတိ ပေးခြင်း၊ ရှိပါက ကျေးဇူးပြုလှူ
အားလုံး၊ တစ်ပြိုင်နက် တည်း၊ သတင်း၊ စွန့်ခွာခြင်း။

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန် (ကျေးဇူးပြု၍ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံအမျိုးအစား ပစ္စည်းများ

- ရေ
- စွမ်းအင်
- မီးခိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
- အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား

- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောစရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်ရေးရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့စတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရှိပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

၃၀

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ - မိသားစုများ၊ ဘေးကင်း ခိုလှုံ ရာနေရာ အတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာအား
သေချာစွာပြုစုရန်

အားနည်းချက်များ - မရှိ

အကြံပြုချက်များ - မရှိ

၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြမြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်အားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။ အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ - မရှိ

အားနည်းချက်များ - မရှိ

အကြံပြုချက်များ - မရှိ

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေပေဒဏ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။ _____

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေပေဒဏ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။ _____

မည်ကဲ့သို့ မကြာခင်ကဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။ _____

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေပေဒဏ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။ _____

သုံးသပ်ချက်များ ဆော့လျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ

ရေဒီယိုများ၊ အာဒ်ဗြင်၊ အာ၊ ဗြင်

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ - သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများရှိခြင်း

အားနည်းချက်များ - ငှာနုအိတ်များမှ တုံ့ပြန်မှု မရှိခြင်း

အကြံပြုချက်များ - တုံ့ပြန်မှုရှိပါက ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ခြင်း

အနစ်ချုပ်လင်းညွှန်ချက်များ
၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ
၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ
၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း
၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း
၅။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း
၇။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ
၉။ သုံးသပ်ချက်များ
အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ
လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ
လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ

ကဏ္ဍ ၅၅

ပုံစံ ၁၅၅ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်မှုများကို သိရှိ နားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရွက်ချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

- ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။
- အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
- အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။
- အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
- ပုံရိပ်သု ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။
- ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
- ပုံရိပ်သု(က-၊ ဗ-) ။ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ ဗ-)
- ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
- မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဖြစ်စေမှုများ	ရှိ	မရှိ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊မြေမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		✓

၅၆

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။	✓
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များမီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။	✓
စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။	✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။	✓
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ	
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။	✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။	✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ပျက်စီးစေသလား။	✓
လူတွေ့ရှိသည့်အရာတွေကို အနှောက်အယှက်ပေးနေသလား။	✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။	✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။	✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။	✓
စီမံကိန်းသည် ဦးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ယိဇိုက်စေသလား။	✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။	✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။	✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။	✓
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။	✓

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		✓
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	✓	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားဆန်းစစ်ရန်အတွက် ပုံပိုးပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါင်းတွင် မှုတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရွာဌေးဖော်ထုတ်ခြင်း။
 ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ပျက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် မှားပေးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်ပေါ်နိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။